

REFERAT By- og Miljøudvalget 2018-21 d. 23-11-2020

Mødedato Mandag d. 23. november 2020 kl. 22:00

Mødested Skypemøde

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Godkendelse af vandpriser og vandafledningsafgift for 2021.....	4
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om udledning af spildevand.....	6
Anmodning om ekspropriation Kalvebod Brygge Skybrudstunnel.....	9
Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om opstilling af skraldespande til flere	13
Placering af delebilspadser i svømmehalskvarteret.....	15
Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om at opkalde en vej eller en plads eft	18
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, rådmand Lone Lol	19
Rahbeks Alle 24, 4. tv. - Privat tagterrasse til underliggende lejlighed.....	20
Forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Ruben Ki	22
Orientering om klager til de klageansvarlige i by-, kultur- og miljøområdet i perioden 1. januar til 3	24
Høringsudkast til den kommende affalds- og ressourceplan.....	27
Frederiksberg Alle 54, 4. th - Reetablering af altan nedtaget i 1983.....	30
Skybrudspakke 2021.....	32
Køb af klimakompensation for CO2-udledning i 2020.....	37
Eventuel ændring af lokation til John Winthers Plads.....	39
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om øget biodiversitet i grønnegården på 1	41
Forslag til Kommuneplan 2021 - Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling.....	43

Punkt 328: Meddelelser

00.22.04-P35-4-19

Sagsfremstilling

a. Opgradering af boldbanen i Lindevangsparken

By-, Kultur- og Miljøområdet samt Forebyggelsesområdet er gået sammen om en byrumsmæssig og idrætsfunktionel opgradering af boldbanen i Lindevangsparken. Projektets ene del består af en samskabelsesproces, hvor en 8. klasse fra Lindevangsskolen i november 2020 designer og bygger et midlertidigt møbel, der afskærmer boldbanens sider og samtidig er et sted at sidde (se skitse, bilag 1). Projektets anden del består af opsætning af 2 x 2 kurve til streetbasket på tværs af eksisterende boldbane samt ny opstregning på hele arealet til helårlig glæde for fodbold, streetbasket og øvrig brug (se skitse, bilag 2). De idrætslige tiltag er kvalificeret i tæt dialog med udvalgte idrætsaktører.

Formålet med at opgradere boldbanen er - foruden det idrætsfunktionelle løft - at skabe et mødested, hvor de unge (og øvrige brugere af arealet) kan indgå i sunde fællesskaber og bevægelsesfremmende aktiviteter. Samtidig skal opgraderingen af boldbanen også ses i sammenhæng med et ønske om at gennemføre en række idrætsfunktionelle tiltag relateret til den helårlige brug af arealet som "delvis erstatning" for kommunens beslutning, jf. Budgetaftalen 2020, om at lukke den skøjtebane, der tidligere blev opstillet hver vinter på denne boldbane.

Opgraderingen af boldbanen er godkendt af kommunens fredningsmyndighed og koordineret med driften af Lindevangsparken. Den afledte merdrift - som følge af øget brug - håndteres inden for den nuværende driftsramme. Opgraderingen af boldbanen i Lindevangsparken sker inden for eksisterende, økonomiske rammer og finansieres derfor af midler, der allerede er frigivet. I forhold til tidsplan forventes det, at den opgraderede boldbane vil være klar til ophold og idrætsaktiviteter inden årets udgang. På sigt er det planen, at boldbanen skal indgå i et klimatilpasningsprojekt i Lindevangsparken. Erfaringer fra den midlertidige opgradering vil indgå heri inkl. en tilsigtet genbrug af idrætsinventar.

b. Den røde boks til farligt affald og småt elektronik tømmes oftere

Den røde boks til farligt affald og småt elektronik i villaerne tømmes fremadrettet hver 8. uge i stedet for hver 12. uge. Ændringen sker med det formål at øge service overfor borgerne og indsamle endnu mere farligt affald og småt elektronik. Det bliver samtidig muligt at sætte småt elektronik (af en størrelse der kan være i kassen) ved siden af kassen.

c. Nye nationale skilte til affaldsbeholderne

Den 16. juni 2020 blev der indgået en national aftale på affaldsområdet. Aftalen indebærer blandt andet, at alle kommuner skal skilte affaldsbeholderne på samme måde. Det betyder, at kommunens skilte skal skiftes ud – formentlig inden den 1. januar 2022. Fristen fastlægges endeligt i den kommende affaldsbekendtgørelse, der skal træde i kraft 1. januar 2021. Kommunen er løbet tør for skilte til nogle af affaldstyperne. Derfor indkøbes et mindre antal af de nye, nationale skilte allerede nu. Skiltene vil om kort tid så småt begynde at "dukke op" rundt omkring i kommunen. Skiltningen sker indtil videre alene i forbindelse med vask af beholdere og opstilling af nye beholdere.

Punkt 329: Godkendelse af vandpriser og vandafledningsafgift for 2021

00.01.00-P20-66-20

Resume

Bestyrelserne i Frederiksberg Kloak A/S og Frederiksberg Vand A/S har godkendt vandpriserne for 2021 den 18. november 2020. Kommunalbestyrelsen skal efterfølgende foretage en legalitetsgodkendelse af taksterne. Det vil sige, at prisbladene er fastsat i overensstemmelse med de gældende regler og administrative retningslinjer, der forefindes for området.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at Frederiksberg Forsynings prisblade for vandpris og vandafledningsafgift 2021 godkendes.

Indstilling

By-, kultur og miljøområdet indstiller, at Frederiksberg Forsynings prisblade for vandpris og vandafledningsafgift 2021 godkendes.

Sagsfremstilling

Vandpris og vandafledningsafgift

Frederiksberg Forsyning A/S har på vegne af bestyrelserne for Frederiksberg Kloak A/S og Frederiksberg Vand A/S fremsendt prisblade for vandpris og vandafledningsafgift for 2021 med henblik på kommunalbestyrelsens godkendelse. Prisbladene er forinden blevet godkendt den 18. november 2020.

Godkendelsen sker i henhold til vandforsyningslovens § 53 og betalingslovens § 3, stk. 1. Kommunalbestyrelsens godkendelse er alene en legalitetsgodkendelse - dvs. kommunalbestyrelsen skal godkende, at prisbladene er i overensstemmelse med gældende regler og administrative bestemmelser. Det er således ikke prisen, der skal godkendes.

En legalitetsgodkendelse omfatter kontrol af, at priserne er fastsat i overensstemmelse med det af Forsyningssekretariatet under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens fastsatte prisloft. Derudover skal det dokumenteres, at de opkrævede udgifter er sket efter "hvile i sig selv princippet" dvs., at indtægter og udgifter over en vis tid modsvarer hinanden. Endelig skal det sikres, at nyere lovgivning er integreret i prisbladene.

Priserne er, ud fra de økonomiske rammer, beregnet til følgende for 2021, ex. moms og afgifter:

Vandpris: 11,88 kr. pr. m³.

Vandafledningsbidrag: 17,10 kr. pr. m³.

Nedenfor er vist priserne for 2020 og 2021 og ændringen i kr. og procent:

Vand- og kloakpriser (i kr.)	2020	2021	stigning i kr.	stigning i %
<i>Prisen består af:</i>				
Vandpris	12,46 kr.	11,88 kr.	-0,58 kr.	-4,65%
Vandafgift og drikkevandsbidrag	6,37 kr.	6,18 kr.	-0,19 kr.	-2,98%
Vandafledningsbidrag (kloakafgift)	16,87 kr.	17,10 kr.	0,23 kr.	1,36%
Moms 25%	8,93 kr.	8,79 kr.	-0,14 kr.	-1,57%
<i>Samlet pris pr. m³ - inkl. moms</i>	<i>44,63 kr.</i>	<i>43,95 kr.</i>	<i>-0,68 kr.</i>	<i>-1,52%</i>

*Abonnement for måleren pr. kvartal
inkl. moms, fx:*

5 m ³ måler	92,50 kr.	92,50 kr.	0 kr.	0%
7 eller 10 m ³ måler	143,75 kr.	143,75 kr.	0 kr.	0%

For en standard lejlighedskunde (2 personer med forbrug på 80 m³) vil den samlede betaling inkl. moms, afgifter og abonnement ændres fra 3.940 kr. i 2020 til 3.886 kr. i 2021 svarende til et fald på 1,4 %. For en standard villakunde (4 personer med forbrug på 160 m³) vil den samlede betaling inkl. moms, afgifter og abonnement ændres fra 7.510 kr. i 2020 til 7.402 kr. i 2021 svarende til et fald på 1,4 %

I 2013 er der lovmæssigt indført en trappemodel for vandafledning. Ved forbrug over 500 m³ og under 20.000 m³ skal der gives en rabat på 20 % af basistaksten, svarende til en takst på 13,68 kr. pr. m³ og for forbrug over 20.000 m³ skal der gives en rabat på 60 % af basistaksten, svarende til en takst på 6,84 kr. pr. m³.

Priser og afgift er fastsat efter "hvile i sig selv princippet". For en specificering af prisfastsættelsen, se bilaget "Frederiksberg Kommune Godkendelse af Vand".

By-, kultur- og miljøområdet vurdering

By-, kultur- og miljøområdet vurderer, at prisfastsættelsen af vandpris og vandafledningsafgift for 2021 er sket i overensstemmelse med gældende lovgivning og administrative principper, og dermed kan godkendes.

Økonomi

Området er takstfinansieret. Der er ingen direkte økonomisk konsekvens af sagen.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, m, k

Bilag

Godkendelse 2021 - Frederiksberg Kommune

Prisblad Frederiksberg Kloak 2021

Prisblad Frederiksberg Vand 2021

Statusmeddelelse - Frederiksberg Kloak A/S

Korrigeret afgørelse - Frederiksberg Vand A/S

Punkt 330: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om udledning af spildevand

09.00.00-G01-33-20

Resume

Rådmand Balder Mørk Andersen har fremsat forslag om at arbejde målrettet med at begrænse udledningen af urensset spildevand i Øresund, herunder spildevandsplan 2019-2031 skal genåbnes for at vurdere om mål og tiltag er tilstrækkelige. Spildevandsplanen indeholder ambitiøse mål med en række indsatser koordineret i tæt samarbejde med øvrige interessenter. På kortere sigt vil indsatserne føre til markant færre overløb og et stærkt forbedret vandmiljø i Øresund. By-, kultur og miljøområdet skal tage stilling til om forslaget skal tiltrædes.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslag om begrænsning af udledning af spildevand tiltrædes, idet Frederiksberg i Biofos arbejder for at hindre overløb af urensset spildevand til Øresund, og det løbende vurderes, hvorvidt udviklingen i vandkvalitet eller ændringer i rammeforudsætninger giver anledning til en genåbning af Spildevandsplan 2019-2031.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt forslag om begrænsning af udledning af spildevand, ved at genåbne Spildevandsplan 2019-2031, tiltrædes

Sagsfremstilling

By- og miljøudvalget udsatte på mødet den 2. november 2020 sagen efter drøftelse.

Det er fortsat forvaltningens vurdering, at den vedtagne spildevandsplan 2019-2031 understøtter ambitiøse mål og indsatser, der bidrager til et stærkt forbedret vandmiljø.

Det er således bl.a. vurderingen, som beskrevet i sagen, at indsatsen via BIOFOS bl.a. vil medføre at mængden af bypasset urensset spildevand vil blive reudceret med op til 80-90 %.

Det er på den baggrund forvaltningens vurdering, at der med den vedtagne spildevandsplan 2019-2031 er vedtaget ambitiøse mål og indsatser, der bidrager til et stærkt forbedret vandmiljø, men at det løbende vurderes, hvorvidt udviklingen i vandkvalitet eller ændringer i rammeforudsætninger giver anledning til en revidering af spildevandsplanen.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 22. juni 2020 følgende forslag fra rådmand Balder Mørk Andersen om udledning af spildevand.

"SF foreslår, at Frederiksberg Kommune beslutter at arbejde målrettet på at begrænse udledningen af urensset spildevand i Øresund.

Begrundelse:

Det viser sig nu, at udledningen af urensset spildevand i Øresund er på et langt større niveau, end de fleste har været bevidste om. Frederiksberg bærer en del af ansvaret for dette og bør gøre alt, hvad der er muligt, for at medvirke til at begrænse forureningen af Øresund, som har ført til dødszoner på havbunden, hvor et såkaldt svovlbakterie-liglagen opstår, fordi der er for meget kvælstof og fosfor i havet, hvilket medfører iltvind og deraf følgende skader på den samlede biodiversitet.

I lyset af situationen opfordrer SF til, at Frederiksberg Kommunes Spildevandsplan genåbnes, for at det kan vurderes, om mål og tiltag er tilstrækkelige, og om der i samarbejde med København og andre kommuner skal tages nye initiativer til at mindske den samlede udledning af urensset spildevand i Øresund."

Bemærkninger til forslaget

Kommunalbestyrelsen har den 2. december 2019 vedtaget Spildevandsplan 2019-2031. Planen indeholder ambitiøse mål samt en række indsatser, der allerede på kortere sigt forventes at føre til et stærkt forbedret vandmiljø i Øresund.

Indsatserne er koordineret og defineret i tæt samarbejde med øvrige interessenter, herunder særligt BIOFOS, Københavns Kommune, HOFOR og Frederiksberg Forsyning. Med gennemførelse af alle indsatserne i spildevandsplanen følger også en væsentlig stigning i vandtaksten, idet taksten firedobles frem mod 2030.

Selve indsatserne – om at forbedre vandkvaliteten i Øresund – er i betydelig grad defineret ud fra statens vandområdeplaner, der fastsætter krav til kvaliteten af vandmiljøet. Vandområdeplanerne forpligter også kommunerne til at gennemføre tiltag, der reducerer antallet og mængden af spildevandsudledninger og er udarbejdet ud fra EU's vandrammedirektiv. Vandområderne er inddelt i fem forskellige kvalitetsklasser herunder høj, god, moderat, ringe og

dårlig økologisk tilstand, der dækker over biologisk og kemisk kvalitet. Øresund defineres som ”ringe økologisk tilstand” og skal ifølge direktivet opnå ”god økologisk tilstand” allerede i 2027. Udledningerne skal derfor forventeligt reduceres med bl.a. 240 tons kvælstof svarende til 20 % af udledningen i dag i perioden frem til 2027.

Københavns og Frederiksberg Kommuner har iøvrigt politiske målsætninger om at forbedre badevandskvaliteten i Københavns Havn og Øresund med yderligere indsatser, hvilket også har positiv betydning på vandmiljøet. På Frederiksberg er der ingen lokale vandområder, der modtager udløb eller overløb fra kloaksystemet. Al afledning fra kloaksystemet foregår til Københavns Kommune i et fælleskommunalt kloaksystem, hvorfra der er udledning til hav, kystvande via renseanlæg eller overløb. Alt spildevand fra Frederiksberg ledes til renseanlæggene Lynetten og Damhusåen, som har udledning til Øresund.

Mål og indsatser i spildevandsplan 2019 – 2031

På nuværende tidspunkt har Frederiksberg Kommune følgende mål og strategier med tilhørende indsatser i spildevandsplan 2019 – 2031, der bidrager særdeles positivt til at opnå et forbedret vandmiljø i Øresund:

1. Frederiksberg Kommune vil bidrage til opfyldelsen af statens vandområdeplanlægning for hovedvandoplandene Køge Bugt og Øresund ved at reducere kvælstofudledningen fra renseanlæggene og fra relevante overløb samt forbedre styringen af kloaksystemet via deltagelse i strategiske samarbejder fx samstyring. Dertil følger analysearbejde om fremtidige renseanlæg i hovedstaden

Indsatsen opnås i væsentlig grad i regi af BIOFOS (Frederiksberg Kloak A/S's ejerandel udgør 8,1 %), hvor renseanlæggene Lynetten og Damhusåen skal optimeres og udbygges i overensstemmelse med BIOFOS' 2025 Strategi. Renseanlæggene udbygges i perioden fra 2015 til 2027, da belastningen på anlæggene de senere år er steget mærkbart som følge af befolkningstilvækst, et ændret klima m.v. Den stigende belastning med en større mængde regn- og spildevand fører til overløb, når rensningsanlæggenes kapacitet overskrides, eller anlæggenes renseevne risikerer nedbrud. I sådanne situationer bliver spildevandet efter den mekaniske rensning (forrensning) ”bypasset” til recipienten. Bypass sker til Øresund – nogle år mere end 50 gange årligt. Til trods herfor er det vigtigt at understrege, at BIOFOS allerede i dag har en meget høj rensningsgrad af spildevandet og overholder alle gældende myndighedskrav jf. vedlagte redegørelse fra BIOFOS.

Strategien har betydelig miljømæssig effekt, idet udledningen til Øresund mindskes, så der på årsbasis udledes 35 % mindre kvælstof og 50 % mindre fosfor i 2027 sammenlignet med i dag. Mængden af bypasset urensset spildevand forventes således at blive reduceret med helt op til 80-90 %.

Samtidigt har BIOFOS igangsat et digitalt projekt kaldet samstyring, hvor Frederiksberg Forsyning medvirker sammen med 7 øvrige forsyninger om at sikre en bedre og mere intelligent styring af det samlede skybrud- og spildevandssystem i hovedstaden. Det forventes at føre til en mindre belastning af renseanlæggene.

BIOFOS har desuden igangsat et analysearbejde om de fremtidige renseanlæg i Hovedstaden. Her indgår mulighederne for en flytning og samling af renseanlæggene på bl.a. et evt. kommende Avedøre Holme. Analysen rækker frem til 2075 og indeholder bl.a. strategiske overvejelser om en styrket miljø- og klimamæssig indsats.

2. Frederiksberg Kommune vil aflaste kloaksystemet med 30 % regnvand ved bl.a. at gennemføre mere end 200 skybrudsprojekter med tilhørende spildevandstekniske anlæg og skybrudstunneller over en 20 årig periode (2037).

Generelt vil aflastningen af kloaksystemet bidrage til en lavere hydraulisk belastning hos BIOFOS og føre til færre overløb fra kloakken. Målet om afkobling af 30 % regnvand er blevet fremsat i klimatilpasningsplan 2012 med en implementeringsperiode på 100 år, men med Spildevandsplan 2019 – 2031 er målet fremrykket således, at det gennemføres over en markant kortere periode på 30 år. Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Forsyning er i gang med udviklingen af en regnvandsplan, der vil afdække, hvordan målet om 30 % afkobling af regnvand fra spildevandssystemet nås inden for perioden. Et forslag til plan forventes at kunne forelægges udvalget i 2021 og vil kunne medføre et tillæg til spildevandsplanen med flere indsatser.

3. Frederiksberg Kommune vil samarbejde med Københavns Kommune m.fl. om at:

- begrænse kystnære overløb,
- undersøge muligheder for at benytte skybrudstunneller til hverdagsregnm m.m.,
- rense afkoblet og separeret regnvand,
- reducere udledningen af næringsstoffer til havnen.

Af hensyn til badevandskvalitet og vandområdeplanerne planlægger Københavns Kommune at gennemføre yderligere tiltag til reduktion af særligt de kystnære overløb, hvortil Frederiksberg også udleder spildevand. I et samarbejde mellem Frederiksberg og Københavns Kommuner, Frederiksberg Kloak A/S og HOFOR arbejdes der derfor på, at antallet af overløb reduceres på kort sigt ved at fremme anlæg af større forsinkelsesbassiner ved Belvedere (Sydhavnen) og ved Kalveboderne (Gåsebækrenden). Endvidere undersøges mulighederne for at anvende de kommende skybrudstunneller til hverdagsregnm og evt. fortyndet spildevand, hvilket vil føre til færre overløb til recipient. Det vil også blive undersøgt om regnvand – der afkobles eller separeres – forinden skal gennemgå rensning, og der vil blive opstillet fælles miljøretningslinjer for afledning.

By-, kultur- og miljøområdets vurdering

Det er by-, kultur- og miljøområdets vurdering, at Frederiksberg Kommune med Spildevandsplan 2019-2031 allerede har

sat et meget højt ambitionsniveau for at mindske den samlede udledning af urensset spildevand i Øresund og dermed forbedre vandmiljøet. Spildevandsplanen efterlever statens vandområdeplaners skærpede krav til forbedring af miljøet i perioden fra 2021 til 2027 og højner niveauet ved at bidrage til at opnå badevandskvalitet i Københavns Havn. Med målrettede indsatser – herunder afkobling af regnvand, skybrudssikring og tæt samarbejde med BIOFOS, kommuner og forsyningerne i oplandet, om bedre styring af kloakken, udbygning af renseanlæg og etablering af fælles forsinkelsesbassiner – vil vandmiljøet i Øresund blive stærkt forbedret – også på kortere sigt. Den eksisterende Spildevandsplan 2019-2031 understøtter således i høj grad allerede i dag indsatser og initiativer, der vil føre til et forbedret vandmiljø i Øresund.

Økonomi

Forslaget har i sig selv ingen økonomisk konsekvens.

Udgifterne til udbygning af renseanlæg og skybrudssikring og bedre spildevandsrensning er anslået i Spildevandsplan 2019-2031. Der er foretaget et estimat for takstudviklingen for planperioden, og den forventes at betyde, at vandafledningsafgiften stiger med en faktor fire frem mod 2030. Dette betyder, at den forventede udgift for en familie i 2030, der bor i lejlighed på Frederiksberg med et vandforbrug på 80 m³ årligt vil være ca. 4.250 kr. inkl. moms (mod 1.099 kr. i dag). For en familie i egen (villa)bolig med et vandforbrug på ca. 170 m³ pr. år, vil udgiften være ca. 9.000 kr. pr. år (mod 2.355 kr. i dag). Stigningen er overvejende relateret til kommunalbestyrelsens tidligere beslutning i 2015/2016 om at etablere et skybrudssystem på Frederiksberg til i alt ca. 2,2 mia. kr.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By-, og Miljøområdet, M, K

Historik

Indstilling 2. november 2020, pkt. 299:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, at forslaget ikke tiltrædes, idet den eksisterende spildevandsplan 2019-2031 allerede understøtter ambitiøse mål og indsatser, der bidrager til et stærkt forbedret vandmiljø.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 2. november 2020, pkt. 299:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Bilag

Redegørelse_BIOFOS.pdf

Spildevandsplan

Punkt 331: Anmodning om ekspropriation Kalvebod Brygge Skybrudstunnel

06.00.05-G01-1-20

Resume

HOFOR A/S og Frederiksberg Kloak A/S (bygherren) har anmodet om at fremme en ekspropriationsproces i henhold til miljøbeskyttelsesloven med henblik på sikring af arealrettigheder til anlæg af Kalvebod Brygge Skybrudstunnel. Skybrudstunnellen omfatter meget begrænsede arealer i Frederiksberg Kommune umiddelbart syd for Sankt Jørgens Sø herunder et mindre privat areal, som i dag anvendes til parkering. By- og miljøudvalget skal tage stilling til anmodningen, ligesom forvaltningen foreslår, at by- og miljøudvalget skal bemyndiges til at træffe de nødvendige videre beslutninger i ekspropriationsprocessen.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at der træffes principiel beslutning om at anvende ekspropriation i forbindelse med etablering og drift af Kalvebod Brygge Skybrudstunnel, såfremt det ikke lykkes bygherre og ejendommen at indgå en frivillig aftale på ekspropriationslignende vilkår,
2. at kommunalbestyrelsen bemyndiger by- og miljøudvalget til at træffe de nødvendige beslutninger om midlertidig og permanent ekspropriation til realisering af Kalvebod Brygge Skybrudstunnel.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at der træffes principiel beslutning om at anvende ekspropriation i forbindelse med etablering og drift af Kalvebod Brygge Skybrudstunnel,
2. at kommunalbestyrelsen bemyndiger by- og miljøudvalget til at træffe de nødvendige beslutninger om midlertidig og permanent ekspropriation til realisering af Kalvebod Brygge Skybrudstunnel.

Sagsfremstilling

By- og miljøudvalget udsatte på mødet den 2. november 2020 sagen, idet udvalget anmodede om, at forvaltningen forholdt sig til et brev af 1. november 2020, som beboere i Vodroffsvej 2A-B har sendt til udvalgets medlemmer, herunder muligheden for at indgå frivillig aftale i stedet for ekspropriation samt en vurdering af risiko for bygningskader under arbejdet.

By-, kultur- og miljøområdet har til dette formål bedt bygherre om supplerende oplysninger i forhold til spørgsmålet om frivillig ekspropriation og bygningsssikring af ejendommen Vodroffsvej 2A-B.

Frivillig aftale

Bygherren - HOFOR/Frederiksberg Kloak A/S oplyser: "Frederiksberg Forsyning og HOFOR anlægger Kalvebod Brygge Skybrudstunnel som et led i Frederiksberg og Københavns skybrudsplan, og projektet har fået en VVM-tilladelse i april 2020. Som et led i forberedelserne til anlæg af skakte og pumpestation skal der indgås aftaler med lodsejere langs traceet. Bygherre har i den forbindelse bedt både Københavns og Frederiksberg kommuner om at udvise ekspropriationsvillighed af følgende årsager.

1. Af frygt for at en enkelt ejendom vil nægte at indgå i en frivillig aftale på rimelige vilkår og derved forsinke projektet
2. Det er en forudsætning for at eventuelle erstatninger kan være skattefri for modtageren

Det skal bemærkes, at der ikke er konkret forventning om, at lodsejere stiller sig uvillige til at indgå aftaler. For realiseringen af Kalvebod Brygge Skybrudstunnel er der ønske om at indgå frivillig aftale på ekspropriationslignende vilkår med ejendommen Vodroffsvej 2A-B og med ejere af det område i Københavns Kommune som pumpestationen skal bygge på (Kalvebod Brygge 45). Dialogen er i gang med begge ejere. Bygherre oplyser desuden, at hvis der ikke skal ske forsinkelser i byggeprocessen "skal den ekspropriationslignende aftale derfor finde sted mellem kommunalbestyrelsens vedtagelse af villighed til ekspropriation og den 1. april 2021".

By-, kultur-, og miljøområdet skal bemærke, at ved indgåelse af en frivillig aftale på ekspropriationslignende vilkår, kan grundejere få udbetalt erstatninger skattefrit på samme vilkår, som hvis der var foretaget ekspropriation. En udtrykkelig forudsætning for at lave disse aftaler er dog, at kommunalbestyrelsen forinden har besluttet, at kommunen agter at foretage ekspropriation, såfremt den frivillige aftale ikke indgås.

Byggeteknisk sikring af ejendommen Vodroffsvej 2A-B

I miljøkonsekvensrapporten (VVM-redegørelse) med tilhørende Hvidbog og VVM-tilladelse er der foretaget en detaljeret vurdering af risikoen for bygningskader af bevaringsværdige og fredede bygninger langs traceet, herunder ejendommen Vodroffsvej 2A-B. I vurderingen (Hvidbogen) indgår også bemærkninger fra ejendommen Vodroffsvej 2A-B. Risikoen

vurderes som "moderat", men ikke kritisk, og der er i VVM - sammenhæng fastsat en række beskyttende foranstaltninger: Etablering af byggegruppe med sekantpæle, overvågning af grundvandsstand med mulighed for afværge - f.eks. reinfiltration (tilbageførsel) af grundvand, grænseværdier for bygningskadelige vibrationer med kontinuert overvågning og ændring af arbejdsmetoder, såfremt dette måtte være nødvendigt. Nævnte vil blive yderligere specificeret i de myndighedstilladelser, der skal gives til projektet i henhold til miljø- og vandforsyningsloven. Bygherren har desuden oplyst, at "De på foranledning af EF Vodroffsvejs punkter og uro for bygningen, især hvad angår evt. grundvandsfluktuationer under anlæg etc. og med afsæt i yderligere dokumentation om bygningen er der efterfølgende (november 2020) gennemført en yderligere analyse, som har givet anledning til følgende konklusioner:

- Jordbundsforholdene er som forventet på stedet. Materialet fra EF Vodroffsvej bekræfter den viden vi havde fra undersøgelserne i forvejen.
- For grundvand gælder at påvirkningen af grundvand ligger inden for naturligt forekommende variationer og afledte effekter heraf derfor er ubetydelige.
- Vedr. fundering så har nærmere analyse af det af Cowi i 2013 udførte forstærkningsprojekt for pælefunderingen vist, at huset nu er funderet, så det kan tåle de almindelige sæsonvariationer i vandspejlene omkring bygningen. Der er således ingen grund til bekymring for yderligere sætninger af bygningen, idet planen er at holde variationer på eller under dette niveau.

Det er byherre og rådgivers (NIRAS) opfattelse og erfaring at det beskrevne monitoreringsprogram og foranstaltninger vil være tilstrækkeligt for at sikre bygningen, hvilket naturligvis også ligger os meget på sinde. Vi er derfor indstillet på at imødekomme EF Vodroffsvej 2A og B's ønske om yderligere målere på bygningen, som drøftet på mødet med EF Vodroffsvej 2A og 2B den 31-10-2020."

By-, kultur-, og miljøområdets vurdering

Det er by-, kultur- og miljøområdets vurdering, at Kalvebod Brygge Skybrudstunnel med tilhørende dybereliggende skakt ved Vodroffsvej kan gennemføres byggeteknisk forsvarligt med de i projektet og i VVM-sammenhæng indbyggende overvågnings- og sikringsforanstaltninger. Erfaringerne fra andre endnu større byggerier - herunder særligt metroen - viser, at det med særlige tiltag er teknisk muligt og forsvarligt at gennemføre anlægsarbejder tæt på følsomt byggeri. Det er by-, kultur- og miljøområdets vurdering, på baggrund af oplysninger fra ejendomme og byherre, at der er gode muligheder for, at der kan indgås en frivillig aftale mellem bygherren og ejendommen på ekspropriationslignede vilkår. En udtrykkelig betingelse herfor er dog, at der snarest foreligger en kommunal principbeslutning om at anvende ekspropriation, såfremt den frivillige aftale ikke indgås. By-, kultur- og miljøområdet skal derfor anbefale, at indstillingen tiltrædes med tilføjelsen "idet det bemærkes, at byherre og ejendom har tilkendegivet, at de arbejder på en frivillig aftale på ekspropriationslignede vilkår".

Tidligere sagsfremstilling

HOFOR A/S og Frederikserg Kloak A/S (bygherren) har den 29. september 2020 anmodet om at fremme en ekspropriationsproces i henhold til miljøbeskyttelsesloven med henblik på etablering og sikring af arealrettigheder til anlæg af Kalvebod Brygge Skybrudstunnel. Anmodningen vedrører såvel midlertidige arealrettigheder (i byggefasen) som permanente arealrettigheder i henhold til etablering af Kalvebod Brygge Skybrudstunnel, for arealer beliggende i Frederiksberg Kommune. Projektet indgår som en del Frederiksberg og Københavns Kommuners fælles skybrudskonkretiseringsplaner, og omfatter anlæg af en underjordisk skybrudstunnel fra den sydlige Skt. Jørgens Sø ud mod Kalvebod Brygge. Projektet vil medvirke til at reducere oversvømmelser på Vesterbro og det østlige Frederiksberg, da overløbsvand fra den eksisterende store spildevandsledning i Vodroffsvej i skybrudssituationer får overløb til tunnelen. I tilknytning til projektet skal der anlægges 3 skakter med tilhørende byggepladser: Skt. Jørgens Sø (v. Vodroffsvej), v/Gasværksvej/Halmtorvet og ved Kalvebod Brygge 45. Derudover skal der etableres en pumpestation ved udløbet i Kalvebod Brygge. Projektet er i overensstemmelse med skybruds- og spildevandsplanerne i København og Frederiksberg Kommuner. Projektet planlægges påbegyndt i september 2021 (ved Vodroffsvej) og løber frem til 2025. Projektet omfatter meget begrænsede arealer i Frederiksberg Kommune umiddelbart syd for Sankt Jørgens Sø og berører vejarealer i Vodroffsvej og Gammel Kongevej samt en del af et privatejet areal (Vodroffsvej 2a-b). Der er på det private areal tingslyst en deklaration om, at arealet alene – som i dag – kan anvendes til parkeringsformål. Efter byggeriet genetableres parkeringspladsen. Kommunalbestyrelsen har den 16. marts 2020, sammen med de øvrige VVM-myndigheder – Københavns Kommune og Trafik-, bolig-, og byggestyrelsen - meddelt VVM-tilladelse til projektet. Bygherren har for at anlægge og drive Kalvebod Brygge Skybrudstunnel behov for at sikre rettigheder til arealer over og omkring tunnelen og skaktene. Dette kan i princippet gøres på tre forskellige måder; Ved indgåelse af frivillige aftaler med grundejerne, ved frivillige aftaler på ekspropriationslignede vilkår eller ved ekspropriation i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 58 efter faste regler og retningslinjer. Loven giver mulighed for ekspropriation til spildevandsanlæg, når alle nødvendige myndighedstilladelser foreligger. Bygherrens behov for at kunne etablere tunnelen, og sikre den efterfølgende, er de samme uanset aftale- eller ekspropriationsform, og vilkårene tinglyses i alle tilfælde. Ved frivillige aftaler skal Bygherren og grundejere selv forhandle og indgå konkrete aftaler om sikring af anlægget, hvilket ikke kræver politisk stillingtagen. Grundejerne vil ved denne ordning blive beskattet af en eventuel kompensation. Ved aftaler på ekspropriationslignende vilkår skal der foreligge en politisk beslutning om, at kommunen agter at begrænse

grundejernes rettigheder, men det er her kun bygherren og grundejere, der skal blive enige om vilkårene. I dette tilfælde vil grundejerne ikke blive beskattet af en eventuel kompensation. Ved ekspropriation skal der foreligge en politisk beslutning om, at kommunen vil begrænse grundejernes rettigheder. Her vil vilkår og kompensationsstørrelse ikke være til forhandling, men ske på baggrund af ekspropriationsmyndighedens oplæg. Grundejerne er til gengæld sikret en række muligheder for at få prøvet vilkår og kompensationsstørrelse i Miljø- og Fødevareklagenævnet og/eller Taksationskommissionen for Hovedstadsområdet. Grundejerne vil ikke blive beskattet af en eventuel kompensation. Ejerforeningen Vodroffsvej 2a-2b har i forbindelse med høring af Spildevandsplan 2019-2031 og Miljøkonsekvensrapporten (VVM-redegørelsen) udtrykt bekymring for projektet i forhold til støj, vibrationer, grundvandspåvirkning og sikring af bygning. Det er derfor ikke sikkert, at der kan opnås en frivillig aftale med grundejeren.

Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune har den 16. maj 2020, efter henvendelse fra bygherren, truffet principbeslutning om at anvende ekspropriation ved etablering og drift af Kalvebod Brygge Skybrudstunnel, for de i alt 52 berørte arealer beliggende i Københavns Kommune.

Den videre proces omfatter udarbejdelse af deklARATIONER og anførsel af arealrettigheder, afholdelse af åstedforretning, samt endelig godkendelse af ekspropriationsaftaler. Nævnte proces er ikke til hinder for, at bygherren sideløbende kan arbejde med andre løsningsmuligheder, f.eks. en frivillig aftale eller køb af areal.

By-, kultur-, og miljørådets vurdering

Det er by-, kultur-, og miljørådets vurdering, at der kan foretages ekspropriation af nødvendige arealer til Kalvebod Brygge Skybrudstunnel i Frederiksberg Kommune i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 58. Det er desuden by-, kultur-, og miljørådets vurdering, at grundejerens rettigheder bedst sikres ved anvendelse af ekspropriation, ligesom det vurderes hensigtsmæssigt at kunne anvende den samme fremgangsmåde – og proces – for hele tunnelen i såvel København og Frederiksberg Kommune. På Frederiksberg vurderes konsekvenserne af en ekspropriation som meget beskedne for den private grundejer, da arealerne alligevel i dag er båndlagt (tinglyst) som parkeringsareal. Endelig er der den fordel ved anvendelse af ekspropriation, at bygherren (forsyningselskaberne) vil have sikkerhed for at deres takstmidler, og størrelsen heraf, er anvendt korrekt i forhold til takstberegningen ved det statslige tilsyn (Forsyningssekretariatet). De endelige og konkrete ekspropriationsaftaler forelægges efter bl.a. åstedforretning på ejendommen og skal efterfølgende, ifølge gældende delegationer, godkendes i kommunalbestyrelsen. Af hensyn til fremdriften og tidshorisonten for projektet vurderer by-, kultur-, og miljørådet, at det er mest hensigtsmæssigt, såfremt by- og miljøudvalget her fremadrettet bemyndiges til at foretage de nødvendige beslutninger.

Økonomi

Det er Bygherren - HOFOR/Frederiksberg Kloak A/S - der skal betale kompensationen ved evt. begrænsning af rettigheder. Det er dog Frederiksberg Kommune, der skal lægge ud. Der kan derfor blive behov for at tilpasse by-, kultur-, og miljørådets indtægt- og udgiftsniveau, i de år, hvor en evt. kompensation skal udbetales (2021-2025). Beløbs størrelse er pt. ikke kendt, og vil først blive afklaret senere i processen. Mindre udgifter til landinspektørydelser, tinglysning af servitutter forventes afholdt af puljen til implementering af Spildevandsplan 2019-2031. Der er i 2020 afsat en beløb på 0,93 mio. kr. til arbejdet med implementering af Spildevandsplan 2019-2031. I de følgende år 2021 og 2022 er der årlig afsat 0,93 mio. kr.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By-, og miljøudvalget, M, K

Historik

Indstilling 2. november 2020, pkt. 308:

By-, kultur- og miljørådet indstiller,

1. at der træffes principiel beslutning om at anvende ekspropriation i forbindelse med etablering og drift af Kalvebod Brygge Skybrudstunnel,
2. at kommunalbestyrelsen bemyndiger by- og miljøudvalget til at træffe de nødvendige beslutninger om midlertidig og permanent ekspropriation til realisering af Kalvebod Brygge Skybrudstunnel.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 2. november 2020, pkt. 308:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Bilag

Anmodning HOFORFF

kort matr

brev 1. nov vodroffsvej 2 a - b

Punkt 332: Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om opstilling af skraldespande til flere forskellige fraktioner

05.00.00-G01-163-20

Resume

1. viceborgmester Jan E. Jørgensen har stillet forslag om omstilling af skraldespande til flere forskellige fraktioner på rådhuset og kommunens institutioner. Forvaltningen arbejder løbende på at øge affaldssorteringen i kommunens egne institutioner og kontorer. Indsatsen, herunder opstilling af flere skraldespande til affaldssortering, vil kunne opgraderes ved tilførsel af øgede midler til indkøb af møbler til affaldssortering.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslag om at opstille skraldespande til flere forskellige fraktioner tiltrædes, idet der udarbejdes et konkret forslag til supplement de steder, hvor der ikke i dag findes sorterings-muligheder.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt forslag om at opstille skraldespande til flere forskellige fraktioner tiltrædes.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 24. august 2020 følgende forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om opstilling af skraldespande til flere forskellige fraktioner.

"Venstre foreslår, at der på rådhuset og andre kommunale kontorer og institutioner opstilles skraldespande til flere forskelle fraktioner - restaffald - papir/pap - biologisk - plast/metal."

Bemærkninger til forslaget

By-, kultur- og miljøområdet skal overordnet bemærke, at der allerede i dag foregår en relativt omfattende sortering i kommunens institutioner og på rådhuset. Der kan gøres mere for at øge synligheden af affaldssortering.

Aktuelt er der følgende initiativer:

- Plast, metal, glas og småt elektronik sorteres i skuffedarier, der er stillet op i hver afdeling på rådhuset og i langt de fleste institutioner.
- Plast sorteres desuden i klare plasticsække på stativer.
- Madaffald sorteres i køkkenkurve, som dem der udleveres til private boliger. Køkkenkurvene er stillet op i køkkener og thekøkkener, samt på afrydderbordet i kantinen og på rullebordet, når kantinen leverer mad til møder.
- Papir sorteres i kasser eller spande, der er opstillet ved praktisk taget alle kontorarbejdspladser og i printerrum på institutionerne. Papir sorteres også i sække ved printere på rådhuset.
- Pap kan afleveres mindst et sted i hver afdeling på rådhuset, typisk i printerrum. På institutionerne håndteres pap typisk i depotrum eller der hvor køkkenet modtager varer.

Se bilag 1 for status på sorteringsmulighederne i forskellige typer af institutioner.

De konkrete sorteringsløsninger (skuffer og skabe med kasser, der er skiltet med affaldstypen, papkasser til papir, stativer med en sæk til plast, etc.) stilles typisk til rådighed for institutionerne i forbindelse med kampagner, hvor centralt placerede medarbejdere tager på vejledningsbesøg i institutionerne for at sætte fokus på affaldssortering. Sorteringsløsningerne betragtes altså som kampagnematerialer og holdes på et økonomisk smalt budget fordi de betales af institutionerne selv via gebyrerne.

Det står institutionerne frit for om de vil benytte kampagnematerialerne eller selv vil finde løsninger på sorteringen, der måske fungerer bedre, eller er mere æstetiske i forhold til det konkrete sted. Sorteringsmøbler / skraldespande, ud over kampagnematerialerne, betragtes altså generelt på lige fod med øvrige møbler og er dermed institutionernes eget ansvar.

Erfaringsmæssigt er det dog de færreste institutioner der prioriterer selv at indkøbe sorteringsmøbler. Derfor kunne sorteringsløsningerne godt opgraderes mange steder. Fx mangler der generelt sorteringsmuligheder i mødelokaler og det

vurderes at mange institutioner kunne have gavn af mere end et skuffedarium til sortering, fx hvor der er mere end én etage. Endvidere vil det være muligt at opgradere området ved at indkøbe andre typer sorteringsmøbler.

En sådan opgradering, hvor der opstilles flere sorteringsmøbler på alle relevante steder, vurderes at kunne gennemføres for ca. 500.000 kr.

Der vil være tale om en gradvis indfasning af sorteringsmøblerne, idet en medfølgende vejledningsindsats vurderes at være nødvendig. Det skyldes, at behovet er forskelligt i de forskellige institutioner. Nogle har fx meget papir, mens andre er praktisk taget digitale. Derfor er der behov for tæt dialog med den enkelte institution for at ramme rigtigt med indsatsen. Vejledningsindsatsen er også nødvendig for at sikre, at nogen i hver enkelt institution tager hånd om at stille sorteringsmøblerne op på relevante steder og, ikke mindst, sørger for, at de bliver tømt.

Alternativt vil det være muligt at fortsætte den nuværende praksis, hvor centralt placerede medarbejdere med nogle års mellemrum besøger miljøambassadørerne i institutioner og afdelinger i kommunen for at sætte fokus på affaldssortering og blandt andet opfordre til at hver institution etablerer sin egen sorteringslogistik med skraldespande inde i bygningerne. Herunder vil der i et mindre omfang være mulighed for at indkøbe kampagnemateriel som hidtil for at igangsætte øget sortering.

By-, kultur- og miljøområdets vurdering

Forvaltningen vurderer, at der allerede gøres en stor indsats på rådhuset og kommunens institutioner for at sikre sortering af de forskellige affaldsfraktioner og at der ikke umiddelbart er et behov for at gøre yderligere. Man kunne dog evt. styrke den interne kommunikation (mail, FKIntra og lign) herom. At opstille flere sorteringsmøbler vil formentlig kunne løfte genanvendelsen i kommunens institutioner yderligere men forventeligt ikke i et væsentlig omfang.

Økonomi

Hvis indsatsen fortsættes på det samme niveau som hidtil, vil det ikke være nødvendigt at tilføre ekstra midler.

En øget indsats estimeres at kunne gennemføres for ca. 500.000 kr. til indkøb af sorteringsmøbler. Indsatsen vil reelt være skattefinansieret, da en eventuel gebyrstigning for institutionernes affald i sidste ende vil skulle betales af kommunens skatteindtægter. I tillæg hertil vil man i nogle tilfælde skulle påregne øgede driftsomkostninger til tømning af flere skraldespande. Forvaltningen kan ikke pege på finansiering.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, m, k

Bilag

Sorteringsløsninger i forskellige institutionstyper

Punkt 333: Placering af delebilspladser i svømmehalskvarteret

00.16.02-A00-3-20

Resume

Magistraten besluttede på møde den 4. maj 2020 at disponere 300 t. kr. i 2020 og 2021 til klimafondsprojektet 'Flere skal vælge delebil'. Formålet med projektet er at øge brugen og kendskabet til delebiler og delemobilitetsløsninger i Svømmehalskvarteret med særlig fokus på delebiler med fast stamplads og bybiler samt samkørsel. Der er tale om et såkaldt demonstrationsprojekt, som skal danne grundlag for en eventuel udvidelse af delemobilitet til andre kvarterer på Frederiksberg. Med denne sag forelægges indstilling om forslag til placering af de p-pladser der som en del af projektet i Svømmehalskvarteret reserveres til henholdsvis delebiler med fast stamplads, elbiler (herunder elbybiler) samt til samkørsel.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at godkende placeringen af p-pladser i Svømmehalskvarteret til henholdsvis delebiler med fast stamplads, elbiler (herunder elbybiler) samt til samkørsel,
2. at godkende omdannelse af 2 p-pladser til cykelparkering.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at placeringen af p-pladser i Svømmehalskvarteret til henholdsvis delebiler med fast stamplads, elbiler (herunder elbybiler) samt til samkørsel godkendes,
2. omdannelse af 2 p-pladser til cykelparkering godkendes.

Sagsfremstilling

Som et led i budget 2020-2023 blev der afsat 0,6 mio kr. i 2020 til gennemførelse af et klimafondsprojekt om delemobilitetsløsninger til borgere i Svømmehalskvarteret med henblik på at øge brugen af delebiler, bybiler og samkørsel for at få færre bilture i privatbiler og flere bilture i delebiler. Magistraten har efterfølgende på et møde den 4. maj 2020 besluttet at disponere 300 t. kr. i 2020 og 2021 til klimafondsprojektet 'Flere skal vælge delebil'.

Det fremgår af forligsteksten, at det skal gøres nemmere for borgerne at deles om ressourcerne, når det handler om transport og mobilitet. Samtidig vurderes det af forligsteksten, at andelen af delebiler på Frederiksberg kan øges markant. Formålet med projektet er således at øge brugen og kendskabet til delebiler og delemobilitetsløsninger i Svømmehalskvarteret med særlig fokus på delebiler med fast stamplads og bybiler samt samkørsel.

Der er tale om et såkaldt demonstrationsprojekt, som skal danne grundlag for en eventuel udvidelse af delemobilitet til andre kvarterer på Frederiksberg. Målsætningen med projektet er:

- Videreudvikle delemobilitet på Frederiksberg, i samarbejde med operatørerne.
- Udarbejde et koncept for reservation af p-pladser til delemobilitet.
- Udvikle en effektiv kommunikationsstrategi til borgere om delemobilitet og samkørsel.

Projektet understøtter den strategiske retning ”Den grønne og klimaneutrale by” og forventes udrullet i Svømmehalskvarteret på Frederiksberg i perioden 1. kvartal - 4. kvartal 2021, jf. vedlagte tidsplan for projektet i bilag 1.

Med denne sag forelægges indstilling om forslag til placering af de p-pladser i Svømmehalskvarteret der reserveres til henholdsvis delebiler med fast stamplads, elbiler (herunder elbybiler) samt til samkørsel.

Det valgte kvarter - kapacitet og belægningsgrader

Svømmehalskvarteret på Frederiksberg ligger centralt på Frederiksberg og dækker over et område grænsende op til Nordre Fasanvej mod vest og Falkoner Allé mod øst, Godthåbsvej mod Nord og Nylandsvej mod syd. Projektområdet er 300.000 m² stort, og råder over ca. 1.800 offentlige parkeringspladser, hvoraf 206 er placeret i parkeringskælderen under Langelands Plads. Belægningsgraden i Svømmehalskvarteret er i dagstimerne 60-70%, mens den om aftenen og nat er tæt på 100%. Belægningsgraden i p-kælderen under Langelands Plads er stort set den samme som på gadeplan.

Delemobilitetsløsninger

Der opereres med to kategorier af delebiler:

1. Delebiler med fast stamplads (2-way car-sharing)

Alle biler i delebilsflåden har hver deres faste stamplads. Det betyder, at bilen skal afhentes og afleveres det samme sted. Det er muligt at booke bilerne både her og nu, men også i god tid i forvejen. Bilflåden består typisk af en række forskellige fossildrevne biltyper og størrelser, og brugerne kan frit vælge mellem disse alt efter behov. Fx LetsGo.

2. Delebil uden fast stamplads (1-way car-sharing) - (også benævnt bybil)

Disse biler er tilgængelige inden for et bestemt område, og kan afhentes og afleveres inden for det afgrænsede område. Bilerne bookes kort inden de tages i brug, da man ikke kan være sikker på en bils placering lang tid i forvejen. Oftest betales der for brug af bilen pr. minut. Fx GreenMobility og ShareNow.

Ved samkørsel stiller en privat bilist pladserne i sin bil til rådighed for andre, som skal samme vej, på hele eller dele af turen. Der er flere operatører fx NaboGo og FDM, som hver især har udviklet en samkørsels-app. Samkørsel kan lægges op og bookes løbende. Det er forskelligt fra operatør til operatør om bilisten kan/skal tage betaling for samkørslen.

Placering af p-pladser der reserveres til delemobilitet i Svømmehalskvarteret

I det følgende beskrives forslag til placering af de p-pladser der reserveres til forskellige delemobilitetsløsninger i Svømmehalskvarteret. Der henvises desuden til bilag 2 for et oversigtskort og en visualisering af de påtænkte placeringer af p-pladser til delebiler med fast stamplads, elbiler (herunder elbybiler) og samkørsel.

Demonstrationsprojektet i Svømmehalskvarteret omfatter i alt 40 p-pladser, hvoraf 5 p-pladser allerede er skiltet til delebiler med fast stamplads. De øvrige 35 pladser fordeles med yderligere 2 p-pladser til delebiler med fast stamplads, 27 p-pladser til elbiler (herunder elbybiler), 4 p-pladser til samkørsel og 2 p-pladser som ændres til cykelparkering.

1. Delebil med fast stamplads (2-way car-sharing), 7 pladser

Delebil med fast stamplads er i dag placeret på tre placeringer i Svømmehalskvarteret med i alt 5 reserverede p-pladser. De eksisterende placeringer til delebiler med fast stamplads foreslås udvidet med yderligere 2 placeringer, således at der bliver 5 placeringer i Svømmehalskvarteret med samlet 7 p-pladser, der er reserveret til delebiler med fast stamplads (bilag 2 - slide 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11).

2. Delebil (bybil) uden fast stamplads (1-way car-sharing), 27 p-pladser

Der foreslås i alt 27 p-pladser til elbiler (herunder el-bybiler) fordelt på 4 elbil-hotspots i Svømmehalskvarteret. Der er i placeringen af hots-spots og antallet af p-pladser på de 4 placeringer taget højde for de omkringliggende funktioner, fx CBS, Metropol, Metronomen, og de to handeleggader - Falkoner Allé og Godthåbsvej (bilag 2 - slide 4, 5, 14, 15, 16, 17). Det skal bemærkes, at de afmærkede 'hotspots' kan bruges af både el-bybiler og andre elbiler. Fossildrevne bybiler kan således ikke parkere på p-pladserne, men henvises til andre tilgængelige p-pladser i området.

3. Samkørselspladser, 4 p-pladser

Det foreslås, at der reserveres 4 p-pladser til samkørsel. 2 p-pladser på Godthåbsvej i hver sin retning (ind mod København og ud af byen). P-pladserne skiltes som korttidsparkering og med knudepunktskiltet (bilag 2 - slide 3, 5, 12, 13).

4. Cykelparkering, 2 bilparkeringspladser ændres til cykelparkering

Det foreslås, at to bilparkeringspladser omdannes til cykelparkering. Cykelparkeringspladserne etableres i henhold til kommunalbestyrelsens beslutning af 27. januar 2020, hvor det blev vedtaget, at der i det omfang, der kan etableres flere end 100 bilparkeringspladser, indrettes cykelparkeringspladser i stedet.

Der bliver således i 2020 etableret 102 bilparkeringspladser. Indretningen af 2 bilparkeringspladser til cykelparkeringspladser medfører, at der i 2020 etableres 100 nye bilparkeringspladser.

Udrulning af projektet

By- og Miljøudvalget vil i løbet af januar 2021 få forelagt en monitorerings- og kommunikationsplan for projektet indeholdende en nærmere specifikation af projektets udrulning. Udvalget vil i den forbindelse blive orienteret om, at der undervejs i projektet løbende vil blive taget stilling til, om der skal etableres flere p-pladser til elbiler (herunder elbybiler), eller om antallet af p-pladser skal reduceres. Samtidig vil der blive gjort opmærksom på, at det vil være muligt at tilføje en centralplacering af elbiler (herunder elbybiler) i p-kælderens under Langelands Plads.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at den foreslåede placering af de p-pladser, der reserveres i Svømmehalskvarteret, indfrier målsætningen om dels at udarbejde et koncept for reservation af p-pladser til delemobilitet og samkørsel, og dels at videreudvikle delemobilitet på Frederiksberg, i samarbejde med operatørerne. Samarbejdet med operatørerne vurderes afgørende i forhold til både at sikre tilgængeligheden af delemobilitetsløsninger samt at øge borgernes brug af og kendskab til delebiler og delemobilitet på Frederiksberg. Operatører (LetGo, NaboGo, ShareNow, FDM og GreenMobility) har været inddraget i drøftelse af den konkrete placering af p-pladserne i Svømmehalskvarteret.

Økonomi

Udgiften til de 33 nye skilte, der skal bruges til at reserveres pladserne til hhv. delebiler med fast stamplads og elbiler, afholdes af projektet i Svømmehalskvarteret, jf. magistratens beslutning af 4. maj 2020.

Etablering af cykelparkeringspladser på de to bilparkeringspladser afholdes af midlerne afsat til etablering af 100 nye bilparkeringspladser i 2020.

Borgmesterpåtegning

Nej

Bilag

Bilag 1 - Tidsplan for projektet

Bilag 2 - placering af p-pladser

Punkt 334: Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om at opkalde en vej eller en plads efter Bent Fabricius Bjerre

05.01.00-G01-38-20

Resume

1. viceborgmester Jan E. Jørgensen har foreslået at en vej eller plads på Frederiksberg opkaldes efter Bent Fabricius-Bjerre.

Bent Fabricius-Bjerre, som er født på Frederiksberg har boet flere forskellige steder i byen. Familien boede i den seneste periode på Dalgas Boulevard 123, tæt ved parkanlægget ved Malthe Bruuns Vej/Dalgas Boulevard. Forvaltningen foreslår derfor, at dette byrum søges navngivet Bent Fabricius-Bjerrers Plads. Eventuel navngivning efter Bent Fabricius-Bjerre kan dog først ske efter, at Vejnævnet i København har godkendt, at navnet reserveres til anvendelse på Frederiksberg.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt forslaget om at en vej eller plads på Frederiksberg opkaldes efter Bent Fabricius-Bjerre tiltrædes.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 24. august 2020 følgende forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om at opkalde en vej eller en plads efter Bent Fabricius-Bjerre.

"Venstre foreslår, at en vej eller plads på Frederiksberg opkaldes efter Bent Fabricius-Bjerre."

Bemærkninger til forslaget

Bent Fabricius-Bjerre er født på Frederiksberg den 7. december 1924 og boede indtil juli 1945 flere steder på Frederiksberg. Familien boede i den seneste periode på Dalgas Boulevard 123, tæt ved parkanlægget ved Malthe Bruuns Vej/Dalgas Boulevard. Forvaltningen foreslår derfor, at dette byrum søges navngivet Bent Fabricius-Bjerrers Plads.

Forvaltningen har medio august 2020 forsøgt at reservere navnet Bent Fabricius-Bjerre i Dansk Adresse Register, men da navnet netop var reserveret af Københavns Kommune, skal Vejnavnenævnet i København først godkende, at reservationen videregives til Frederiksberg.

By-, kultur- og miljørådets vurdering

Forvaltningen vurderer, at Bent Fabricius-Bjerre har en tilknytning til Frederiksberg, der berettiger til, at hans navn optages i kommunens Plads- og Vejnavnebank. Forvaltningen finder endvidere, at det vil være relevant, at navnet søges anvendt til navngivning af byrummet ved Dalgas Boulevard/Malthe Bruuns Vej - tæt ved familiens seneste bopæl på Frederiksberg.

Økonomi

Nødvendig fremstilling og montering af navneskilte vil kunne finansieres ved anvendelse af driftsmidler til formålet.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, m, k

Punkt 335: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, rådmænd Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde om at opkalde en vej eller en plads efter Lone Dybkjær

05.01.00-G01-39-20

Resume

Kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, rådmænd Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde har foreslået at opkalde en vej eller en plads på Frederiksberg efter Lone Dybkjær.

Nyligt afdøde Lone Dybkjær var som politiker mangeårigt medlem af Folketinget, minister samt medlem af Europa-Parlamentet i ti år. Lone Dybkjær var især engageret i miljøpolitik, ligestilling, socialpolitik og EU-politik. Desuden var Lone Dybkjær gift med Poul Nyrup Rasmussen og således statsministerfrue, mens hun sad i Europa-Parlamentet. Parret var bosiddende på Frederiksberg. By- kultur- og miljøområdet anbefaler, at navnet Lone Dybkjær indgår i Frederiksberg Kommunes Plads- og Vejnavnebank.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslag om at opkalde en plads eller en vej på Frederiksberg efter Lone Dybkjær tiltrædes, idet navnet indgår i vej- og pladsnavnebanken.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt forslag om at opkalde en plads eller en vej på Frederiksberg efter Lone Dybkjær tiltrædes.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 24. august 2020 følgende forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, rådmænd Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde om at opkalde en vej eller en plads efter Lone Dybkjær.

"Forslag om at opkalde en plads eller en vej på Frederiksberg efter nyligt afdøde, forhenværende miljøminister, Europa-parlamentariker, folketingsmedlem, statsministerfrue og frederiksbergborger Lone Dybkjær.

Begrundelse:

Nyligt afdøde Lone Dybkjær var en toneangivende politiker, mangeårigt medlem af Folketinget, minister og medlem af Europa-Parlamentet i ti år. Lone Dybkjær var især engageret i miljøpolitikken, ligestilling, socialpolitik og EU-politikken. Desuden var Lone Dybkjær gift med Poul Nyrup Rasmussen og således statsministerfrue, mens hun sad i Europa-Parlamentet. Parret var bosiddende på Frederiksberg."

Bemærkninger til forslaget

Lone Dybkjær (23.05.1940-20.07.2020) var som politiker mangeårigt medlem af Folketinget, minister samt medlem af Europa-Parlamentet i ti år. Lone Dybkjær var gift med Poul Nyrup Rasmussen og således statsministerfrue, mens hun sad i Europa-Parlamentet. Parret var bosiddende på Frederiksberg, hvor de i 1994 flyttede sammen i lejligheden på Allégade. By- kultur- og miljøområdet anbefaler, at navnet Lone Dybkjær indgår i Frederiksberg Kommunes Plads- og Vejnavnebank. Navnet Lone Dybkjær er i Dansk Adresse Register reserveret af Københavns Kommune, der i givet fald skal godkende, at navnet reserveres til Frederiksberg Kommune.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, m, k

Punkt 336: Rahbeks Alle 24, 4. tv. - Privat tagterrasse til underliggende lejlighed

02.34.02-P19-1156-19

Resume

By-, kultur- og miljøområdet har modtaget en ansøgning om etablering af en privat tagterrasse på en bevaringsværdig 5-etagers ejendom i et karakteristisk velbevaret homogent kvarter, som er omfattet af bevarende lokalplan 82 og indgår i et kulturmiljø udpeget i Kommuneplan 2017. Sagen forelægges by- og miljøudvalget, da udvalget på mødet den 14. september 2020 anmodede om, at alle altanrelaterede sager i området fremover forelægges.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at arrangere en besigtigelse.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, at der meddeles dispensation fra lokalplan 82 til etablering af en privat tagterrasse til underliggende lejlighed.

Sagsfremstilling

By-, kultur- og miljøområdet har modtaget en ansøgning om etablering af en privat tagterrasse på Rahbeks Allé 24, 4. tv med adgang fra underliggende bolig via eksisterende ovenlyskuppel med et areal på 12,6 m². Tagterrassen er rektangulær og måler 2,8 meter x 4,5 meter og etableres med et 1 meter højt værn på alle 4 sider. Dertil kommer en bundramme på 16 cm samt fire mindre konstruktionssøjler i varierende størrelse. Værnet og rammen udføres i sortmalet stål. Gulvet udføres i hårdtræ. Tagterrassens værn er tilbagetrukket fra flugtlinjen af den skrå tagflade mod passagen mellem Rahbeks Allé og Halls Allé. Værnet fremstår enkelt i sortmalet stål for at minimere det visuelle indtryk og i lighed med værn på altanerne på facaden mod passagen på søsterejendommen (Halls Allé 11).

Ejendommen og området

Ejendommen Rahbeks Allé 24 er opført i 1904, samtidigt med ejendommen Halls Allé 11 og er tegnet af arkitekt Axel Erhard Petersen i klassicistisk stil. De to ejendomme fremstår som søsterejendomme, og danner en samlet symmetrisk facade, spejlet i en midterakse med hver rundbuede karnapper og en markant gesims ud mod en passage. Siden opførelsen i 1904 er der tilføjet elementer som mindre altaner, overdækninger og kviste, som bryder denne symmetri i mindre grad. På passagens østlige side findes Rahbeks Allé 22 og Halls Allé 9 tegnet af arkitekt L. Clausen i historicistisk stil, som også fremstår med en samlet symmetrisk facade. De to samlede facader på hver side af passagen har ligheder i form af rundbuede karnapper og sokkelprægede underfacader.

Ejendommen Rahbeks Allé 24 indgår således i et homogent, symmetrisk anlæg, hvor bebyggelsen med få undtagelser fremstår som oprindeligt.

Der er i 2002 givet afslag på ansøgning om tagterrasse på Rahbeks Alle 24, 4. th. På dette tidspunkt var de nuværende retningslinjer for nye altaner herunder tagterrasser på eksisterende etageejendomme ikke vedtaget og anvendt.

Naboorientering

Ansøgningen har været i naboorientering hos de nærmeste ejendomme og hos interesseorganisationen Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur på Frederiksberg (FBLF). By-, kultur- og miljøområdet modtog 10 høringssvar. Et af høringssvarene indkom efter fristens udløb, men medtages i sagens behandling. Ét af svarene, som er modtaget fra Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur på Frederiksberg (FBLF), er positiv over for tagterrassen, et svar er neutralt, imens 8 gør indsigelse mod tagterrassen. Indsigelserne går især på forringelse af æstetiske forhold og bekymring for indblik- og støjgener.

Der er ikke udført partshøring for tagterrassen, idet by-, kultur- og miljøområdet finder, at der med det ansøgte ikke kan opstå væsentlige indbliksgener grundet afstand til naboejendommene, ligesom lysforhold vurderes at være tilfredsstillende.

Regelgrundlag

Ejendommen har en bevaringsværdi på 4 og er omfattet af lokalplan 82, som i afsnit 3.1 fastlægger, at bebyggelse, der er synlig fra vej, plads eller anlæg, hvortil der er offentlig adgang, ikke må nedrives eller ombygges uden kommunalbestyrelsens tilladelse. Den eksisterende bebyggelses rigdom på detaljer i form af vinduer, døre, karnapper, gavlkviste, frontispicer, tårne og spir samt dekorative elementer som søjler, pilastre, relieffer, keramiske dekorationer etc. skal bevares og må ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse gives nye former og farver eller erstattes med andre materialer.

Ansøgningen om tagterrassen kræver dispensation fra lokalplanen. Dispensationen forudsætter, at der forinden er udført naboorientering efter planlovens § 19.

Ansøgningen er vurderet på baggrund af Frederiksberg Kommunes retningslinjer om nye altaner på eksisterende etageejendomme "Din nye altan - fra ide til ibrugtagning" med tillæg.

Området som ejendommen ligger i, er i redegørelsen for Kommuneplan 2017 udpeget som kulturområde - Området om Rahbeks Allé.

By-, kultur- og miljøområdets vurdering

By-, kultur- og miljøområdet vurderer, at den ansøgte tagterrasse er tilpasset bygningens arkitektur. Tagterrassens udformning er resultatet af forvaltningens dialog med ansøger om projektets udformning, som nu er i overensstemmelse med kommunens gældende retningslinjer for tagterrasser.

Tagterrassen kan etableres uden, at der sker kompromisser med de arkitektoniske bærende elementer på ejendommen og sammenhængen til de øvrige ejendomme. Der lægges i vurderingen vægt på, at tagterrassens værn er placeret tilbager trukket fra flugtlinjen af den skrå tagflade mod passagen mellem Rahbeks Allé og Halls Allé således, at tagterrassen fremtræder diskret. Der lægges yderligere vægt på, at værnet er udformet enkelt for at minimere det visuelle indtryk og i lighed med værn på altanerne på facaden mod passagen på søsterejendommen (Halls Allé 11). Adgang til terrassen sker gennem et ovenlyskuppel således, at det kun er værnet, der er synligt for omgivelserne.

Tagterrassen er ny for området, med undtagelse af 1 etableret tagterrasse på Bakkegårds Allé 10-12, men vurderes at afveje hensynet til på den ene side den enkelte beboers mulighed for et uderum, og samtidig på den anden side bevaringsbestemmelser for området.

Når forvaltningen vurderer ansøgninger om dispensationer fra planloven og byggetilladelse vurderes den enkelte sag altid konkret ud fra den gældende lovgivning og de forhold, der gør sig gældende i sagen, herunder vurdering af bygningens arkitektur, områdets karakter og det ansøgte betydning for bygningen og områdets helhed. Det vurderes derved, at den ansøgte tagterrasse ikke vil skabe præcedens. Det er forvaltningens anbefaling, at der kan meddeles dispensation fra lokalplanens bestemmelser til den ansøgte tagterrasse.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

nej

Behandling

By- og miljøudvalget

Bilag

Visualiseringer

Samlet tegningsmateriale

Samlede høringssvar

Høringssvar på skemaform

Ansøgers kommentarer til naboorienteringssvar

Punkt 337: Forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Ruben Kidde og David Munis Zepernick om at skabe aktive byrum på søndage med bilfri zoner

05.13.00-G01-8-19

Resume

Der er stillet forslag om at skabe aktive byrum på Frederiksberg på søndage ved hjælp af bilfri zoner. Forvaltningen redegør i sagen for mulighederne herfor, og på baggrund heraf skal udvalget tage stilling til, hvorvidt foreslaget skal tiltrædes.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslaget imødekommes ved at udbrede kendskabet til de muligheder, der allerede i dag eksisterer via hjemmeside, sociale medier og netværk. Udvalget bad forvaltningen om at være åbne over for ansøgninger samt forelægge udvalget en evaluering efter 1 år.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thomas Baark) ønskede model 3.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt forslaget om at skabe aktive byrum på søndage med bilfri zoner tiltrædes.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 30. september 2019 følgende forslag fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Ruben Kidde og David Munis Zepernick om at skabe aktive byrum på søndage med bilfri zoner

"Frederiksberg er tæt bebygget og tæt beboet og rammerne for kultur og bevægelse mangler ofte plads. Lad os gøre som New York, Sao Paolo og andre større byer – lad bilerne vige på udvalgte steder om søndagen og skab rum for udfoldelse og kreativitet. Radikale Venstre foreslår, at lave pilot forsøg, hvor vi lader borgergrupper og andre lokale aktører byde ind med forslag og værtsskab til aktiviteter, som er åbne for alle. Luk udvalgte vejstrækninger for biltrafik om søndagen og skab nye aktive byrum.

Begrundelse:

Frederiksberg er tæt bebygget og tæt beboet. Brede veje kan omdannes til aktive byrum ved at lukke for biltrafikken på udvalgte strækninger om søndagen. Når bilerne er væk kan et stort byrum, udnyttes til andre aktiviteter, samvær og fælles oplevelser. Det kunne være et stykke af Frederiksberg Allé, som vi oplevede det under høstfesten, hvor et stykke af alleen igen i år var rammen om en langbordsmiddag. Borgergrupper vil kunne byde ind med forslag eller værtsskab til aktiviteter, og kun fantasien sætter grænser for hyggelige søndagsoplevelser i byen. Vi taler ikke om at gøre byen bilfri. Vi taler om at bruge udvalgte stræk af brede veje til at skabe liv med rulleskøjtølb, fællesspisning, gadeteater, en kæmpekoncert for hele byen eller cykeløvebaner til små børn og usikre cyklister."

Bemærkninger til forslaget

By- og miljøudvalget udsatte på mødet den 13. januar 2020 sagen. For overblikket skyld har forvaltningen udarbejdet en ny sagsfremstilling og den tidligere sagsfremstilling er vedhæftet som bilag.

Der er siden første behandling af beslutningsforslaget gennemført midlertidige aktiviteter på pladsen bag rådhuset, hvor der er opsamlet erfaringer, som indgår i denne indstilling.

Med udgangspunkt i forslaget om mere aktive byrum er der mulighed for flere modeller, hvor kommunens rolle er forskellig. Nedenfor er skitseret nogle overordnede modeller, som udvalget foreslås vælge imellem, hvis forslaget tiltrædes.

Model 1 - fastholde procedure som nu

Med beslutningen om at gøre det muligt at få hurtig tilladelse til popup-arrangementer på udvalgte pladser er der allerede banet vej for, at man forskellige steder i byen kan tage værtsskab til aktiviteter, som er åbne for alle. Vejledning til dette ligger på <https://www.frederiksberg.dk/popuparrangementer>.

Rolle: Kommunens rolle og praksis er som i dag, hvor initiativet ligger hos ansøger.

Model 2 - fastholde procedure som nu, men med ekstra kommunikation

Proceduren som den er i dag fastholdes, men der gøres mere opmærksom på muligheden for at ansøge om arrangementer. Det kan f.eks. være ved 2-4 annoncer i Frederiksberg Bladet om året og/eller opslag på kommunens facebook side.

Rolle: Kommunen øger opmærksomheden, men initiativet ligger forsat hos ansøger.

Der skal i givet fald afsættes midler til annoncering.

Model 3 - udpege 10 mulige steder til aktiviteter ledsaget af en standard skilteplan

Kommunen udpeger 10 oplagte steder i kommunen, hvor der kan foregå aktiviteter samt eventuelt tidsrum, og indbyder via annoncering i Frederiksberg Bladet og facebook til at søge om aktiviteter på disse steder. Kommunen udarbejder samtidig en standard skilteplan til formålet.

Rolle: Kommunen søger aktivt efter arrangementer på fordefinerede steder og hjælper arrangementer på vej med en standardskilteplan. Ansøger skal forsat ansøge. Der skal i givet fald afsættes ressourcer til opgaven med at udarbejde en standardskilteplan, herunder ressourcer til behandling af disse ansøgninger, hvis det afstedkommer flere ansøgninger end i dag. Herudover skal der afsættes midler til annoncering.

Model 4a - som model 3, hvor kommunen sætter materiel op

Modellen følger model 3, og som supplement tilbyder kommunen at afspærre, sætte materiel op, stå for oprydning m.m. og afholde udgifterne hertil.

Rolle: Kommunen spiller en mere aktiv rolle og afholder udgifter til rammen om arrangementet.

Model 4b - som model 4a, men med supplement af de steder, hvor der i forvejen afspærres

Modellen følger model 4a, men udvides med, at kommunen udvider det område, der afspærres i forbindelse med større arrangementer, og indbyder til omkringliggende aktiviteter i tilknytning til det store arrangement - med kontakt til foreninger o.l.

Rolle: Kommunen spiller en betydelig rolle og er opsøgende i forhold til foreninger m.m. og afholder udgifterne til rammen om arrangementet. Kommunens rolle er lig den rolle kommunen havde i forhold til midlertidige aktiviteter på pladsen bag rådhuset, hvor der blev stillet arealer til rådighed for borgere og aktørers udfoldelse på en del af P-pladsen bag Frederiksberg Rådhus hen over sommeren.

Der skal både i forhold til model 4a og 4b afsættes ressourcer til opgaven og findes midler til at understøtte aktiviteterne. Ved ovenstående modeller, hvor kommunen stiller økonomi til rådighed, forudsættes det, at der ikke er tale om kommercielle aktiviteter.

By-, kultur- og miljøområdet vurdering

By-, kultur- og miljøområdet vurderer, at den adgang, der er i dag til at søge om at afholde arrangementer i byens rum, allerede anvendes af mange og at det fortsat er hensigtsmæssigt, at der ansøges fra gang til gang, evt. med politisk forelæggelse i forbindelse med større vejlukninger. Forvaltningen vurderer, at der er god adgang til at ansøge om aktiviteter i dag, men at der med fordel kan gøres opmærksom på mulighederne for at søge. Forvaltningen anbefaler derfor, at gå videre med model 2, med 4 årlige annoncer i Frederiksberg Bladet / på facebook. Der skal findes midler til annonceringen.

Erfaringerne fra de midlertidige aktiviteter på pladsen bag rådhuset viser, at det er både tids -og ressourcemæssigt krævende at forberede og afvikle sådanne arrangementer. Derfor vurderer forvaltningen, at der bør afsættes tilstrækkelige ressourcer af til opgaven, hvis der ønskes en mere opsøgende og inddragende rolle for kommunen.

Ønskes det at gå videre med model 3 eller 4 bør der i givet fald afsættes økonomi hertil ifbm. med et kommende budget.

Økonomi

Udgifter til afspærring mv afholdes for private arrangementers vedkommende som udgangspunkt af arrangørerne selv. Der er ikke afsat midler i kommunens budget hertil. Skal kommunen afholde udgifterne som skitseret i model 4, anslås udgifterne til afspærring og renhold til et arrangement a la fællesspisning på Frederiksberg Allé, at beløbe sig til 15-20.000 kr. pr. arrangement, alt efter stedet.

Udgifter til annoncering i Frederiksberg Bladet ligger på 7.500 kr. for 1/2 side og 15.000 kr. for en hel side pr. gang.

Hvis kommunen skal spille en større opsøgende rolle i forhold til flere aktiviteter, vil det tillige kræve ekstra ressourcer til opsøgning, kommunikation og koordination. I forhold til de midlertidige aktiviteter på pladsen bag rådhuset, som kørte over en måned, blev der brugt ca. 100.000 kr. på projektledelse.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K

Bilag

Tidligere mødesag

Punkt 338: Orientering om klager til de klageansvarlige i by-, kultur- og miljøområdet i perioden 1. januar til 31. december 2019

00.01.00-G01-25-20

Resume

Magistraten besluttede på møde den 8. februar 2016, at der fremover skulle ske en årlig udvalgsorientering om indholdet i udvalgenes respektive klagebøger. I denne sag orienteres om indkomne og behandlede klager til de klageansvarlige i by-, kultur- og miljøområdet i perioden 1. januar til 31. december 2019. Der er i perioden modtaget 86 klager, hvilket er en stigning i forhold til 2018. Fordelt på fagområder er det henholdsvis "Vejarealer" og "Plansag", der har modtaget flest klager, mens "Træer" og "Affald" har modtaget færrest klager.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Magistraten besluttede på møde den 8. februar 2016, at der fremover skulle ske en årlig udvalgsorientering om indholdet i udvalgenes respektive klagebøger. I forlængelse heraf tiltrådte magistraten på møde den 27. november 2017 udkast til en tværgående klageoversigt for indkomne klager i kommunens fagområder.

I denne sag orienteres om indkomne klager i 2019. Orienteringen følger principperne i den af magistraten vedtagne klageoversigt.

En klage defineres som: En henvendelse fra borgere modtaget i forvaltningen, der udtrykker en utilfredshed med eller uenighed i forhold vedrørende kommunen, og hvor denne utilfredshed fra klagerens side forventes at føre til en form for sagsbehandling i forvaltningen.

Klageoversigten indeholder klager sendt til henholdsvis:

- Borgmesteren,
- by- og miljøudvalgsformanden,
- kultur- og fritidsudvalgsformanden,
- bolig- og ejendomsudvalgsformanden samt
- by, kultur- og miljødirektøren.

Klager registreres i kommunens journaliseringssystem i disse seks kategorier:

- Kommunens sagsbehandling
- Resultatet af en sagsbehandling (afgørelse)
- Kommunens leverede service
- Kommunens vedtagne serviceniveau
- Personalets adfærd
- Andet

I perioden 1. januar til 31. december 2019 er der i alt registreret 86 klager. Som det fremgår af tabellen herunder blev til sammenligning registreret 70 klager i 2017 og 59 klager i 2018.

Klagekategori	2016	2017	2018	2019
1. Sagsbehandling	20	31	17	24
2. Afgørelse	13	9	4	11
3. Den leverede service	12	7	9	21

4. Den vedtagne service	1	0	7	12
5. Personalets adfærd	1	0	1	2
6. Andet	26	23	21	16
I alt	73	70	59	86

Sammenholdt med de tre forudgående år er det samlede antal klager i 2019 således højere end tidligere. I forhold til 2018 er der en stigning på alle klagekategorier bortset fra "Andet". Som det fremgår af tabellen, varierer alle seks kategorier (bortset fra "Andet") henover den fireårige periode, og der er derfor ikke en tydelig tendens i stigningen. Det er imidlertid første oversigt siden 2016 (hvor den første klagesagsoversigt blev forelagt for udvalgene), at antallet af klager ikke er faldende.

Klagerne er inddelt efter fagområder i bilag 1. Som det fremgår heraf, er det henholdsvis fagområderne "Vejarealer" (med 21 stk.) og "Plansag" (med 17 stk.), der har modtaget flest klager, mens fagområderne "Træer" (med 4 stk.) og "Affald" (med 3 stk.) har modtaget færrest klager.

De to klagekategorier med flest klager er "Sagsbehandling" (med 24 stk.) og "Den leverede service" (med 21 stk.). Som det også kan ses af bilag 1, centrerer disse sagsbehandlingsklager sig primært til fagområderne "Plansag" (med 12 stk.) og "Byggesag" (med 7 stk.), hvilket afspejler en stigende tendens til, at byens borgere klager over sagsbehandlingen tilknyttet lokalplansprocesser både før, under og efter, at forslag sendes i høring. Det bemærkes, at der ikke er tale om høringssvar (disse indgår ikke i klageoversigten).

Klagerne tilknyttet sagsbehandlingen knytter sig til borgernes utilfredshed med eksempelvis manglende inddragelse ved projektopstart og i klargøringsfase af tegningsmaterialer. Herudover går sagsbehandlingsklagesagerne på diverse forhold i igangværende og gennemførte høringsprocesser, herunder oplyste frister, omfang, tilsynsbesøg mv. i forbindelse med eksempelvis værnedamsvejsprojektet, genåbningen af Platanvej, byggeplaner for henholdsvis Kong Georgs Vej 57-61 og Niels Ebbensens Vej 27-29, ændret anvendelse af ejendommen Finsensvej 15 samt helhedsplanen for Rahbecks Allé og Pile Allé.

Emnerne i klager over forvaltningens leverede service synes at spænde bredt over hele forvaltningens opgaveportefølje. Klagerne går eksempelvis på, at affaldsbeholdere ombyttes i forbindelse med tømning, en defekt elevator i Frederiksberg Svømmehal, manglende renhold i svømmehalskvarteret, udformning af fortov i rundkørsel, lugtgener fra defekt kloakbrønd i Fuglebakkekvarteret, løse brosten og ødelagte parkeringsstandere.

Imidlertid tegner der sig et tydeligere billede af indholdet i klagerne vedrørende den vedtagne service, idet en tredjedel (dvs. 4 ud af 12) heraf kan forklares i reaktioner på den nye parkeringsordning, som blev kampagneført ultimo 2019. Herudover omhandler klagerne over den vedtagne service eksempelvis gener fra nyt lysanlæg på fodboldbanerne ved Skolen på La Cours Vej, periode for gennemførelse af skybrudssikringsprojekt på Peter Bangs Vej, anvendte plastposer i beholdere til indsamling af madaffald og manglende vand i soppebassinet på Langelands Plads uden for skolernes sommerferie.

For yderligere beskrivelse af de enkelte klagesager, herunder klageårsag og forvaltningens tilbagemelding, henvises til bilag 2.

Det bemærkes:

- at klager, der henhører anden myndighed eller instans som udgangspunkt ikke er omfattet oversigten (eksempelvis henhører klager over støjgener fra metrobyggeriet Metroselskabet),
- at klager over eksempelvis parkeringsafgifter eller lovgivningsmæssige afgørelser ikke indgår i klageoversigten, idet disse behandles i andet ankesystem,
- at øvrige henvendelser ikke fremgår af oversigten (idet disse henvendelser bliver registreret og behandlet som generelle henvendelser i henhold til klagedefinitionen),
- at klager (ikke at forveksle med høringssvar) over plan- eller byggesager er registreret som én klage for hver sag, og

- at klager, som tæller flere svar fra henholdsvis borgmester, udvalgsformænd og direktør om samme sag (eksempelvis dialog om afdragsordning i forbindelse med istandsættelserne af Frederiksvej og Mathildevej), ligeledes er registreret som én klage.

By-, kultur- og miljørådets vurdering

Generelt gælder det, at by-, kultur- og miljørådets opgaveportefølje er synlig i bybilledet, og at frederiksbergborgerne deltager aktivt i udviklingen af byen. Det er forvaltningens vurdering, at det højere antal af klager i 2019 er udtryk for, at 2019 har været et år præget af flere større anlægsprojekter i byen, som har afledt gravearbejder, busomlægninger mv. Der er således tale om et år, som sammen med varslingen af ændret parkeringsordning, er kendetegnet af projekter, der berører mange borgere på én gang, hvilket afleder, at flere borgere er "gået til tasterne" for aktivt at deltage i udviklingen af Frederiksberg.

Det er endvidere forvaltningens vurdering, at det må bemærkes, at de i oversigten registrerede klager afspejler en af forvaltningen faglig vurdering af den enkelte henvendelse modtaget til de klageansvarlige i 2019. Skønnet tager afsæt i klagedefinitionen, men er samtidig resultatet af en skønnet, faglig vurdering.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Bolig- og ejendomsudvalget

By- og miljøudvalget

Kultur- og fritidsudvalget

Historik

Indstilling 23. november 2020, pkt. 91:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning fra Bolig- og Ejendomsudvalget 2018-21, 23. november 2020, pkt. 91:

Bolig- og Ejendomsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling 23. november 2020, pkt. 133:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning fra Kultur og Fritidsudvalget_2018-21, 23. november 2020, pkt. 133:

Kultur- og Fritidsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

Bilag 1

Bilag 2

Punkt 339: Høringsudkast til den kommende affalds- og ressourceplan

07.00.01-A00-11-20

Resume

By-, kultur- og miljøområdet har udarbejdet et forslag til den kommende affalds- og ressourceplan. Planen indeholder mål for genanvendelsen samt forslag til mulige virkemidler. By- og miljøudvalget skal tage stilling til, hvorvidt forslaget kan godkendes med henblik på udsendelse i offentlig høring.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslag til Ressource og Affaldsplan 2026 godkendes med henblik på udsendelse i offentlig høring i perioden fra 8. december 2020 til 2. februar 2021.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at forslag til Affalds- og Ressourceplan 2026 godkendes,
2. at forslaget sendes i offentlig høring i perioden fra 8. december 2020 til 2. februar 2021.

Sagsfremstilling

Kommunen skal udarbejde en 12-årig plan, der fastlægger kommunens indsats på affaldsområdet frem til 2032. Planen skal have særlig fokus på de første seks år og skal som minimum revideres i 2026. Udkast til planen skal i offentlig høring i minimum 8 uger. Efter endt høringsperiode og evaluering af høringssvar forelægges forslag til affalds- og ressourceplan, med eventuelle ændringer på baggrund af høringen, til endelig politisk vedtagelse.

Udkastet til Affalds- og Ressourceplan 2026 med den foreslåede undertitel 'Genbrugslaboratorium Frederiksberg' er udarbejdet i en kontekst, hvor der er stort fokus på klima og miljø, men hvor der også er potentiale for forbedring. En restaffaldsanalyse gennemført på Frederiksberg viser, at ca. 2/3 af det der bliver smidt ud som restaffald, kunne have været sorteret i beholderne til genanvendelse. Restaffaldsanalyser fra andre kommuner viser et lignende billede.

EU og Folketinget har sat høje mål for forebyggelse, genbrug og genanvendelse og mange borgere og virksomheder går op i at leve stadig mere bæredygtigt. I juni 2020 blev der indgået en national aftale, som forventeligt får stor betydning for den kommende planperiode 2021-2026. Aftalen indebærer blandt andet, at alle danskere - både borgere og virksomheder - skal sortere 10 typer affald efter ens sorteringskriterier og med ens piktogrammer på beholderne. Det kan betyde, at flere vil sortere mere affald fordi der ikke længere er så meget tvivl om, hvordan det skal sorteres. Samtidig er Folketingets intention, at de mere ensartede typer affald vil skabe grobund for et bedre marked for genanvendt materiale, bedre og mere sofistikerede affaldsbehandlingsanlæg samt mere og bedre genanvendelse. Imidlertid indebærer den nationale aftale også nogle væsentlige omkostninger for kommunen, som er beskrevet nærmere under Økonomi.

Denne kontekst med stort fokus på og høje ambitioner for forebyggelse, genbrug og genanvendelse afspejles i udkastet til Affalds- og Ressourceplan 2026. På baggrund af en temadrøftelse om den kommende affalds- og ressourceplan i by- og miljøudvalget den 22. juni 2020 er afsættet, at Frederiksberg Kommune skal være blandt de førende kommuner på affaldsområdet. Derfor er målene i planudkastet sat højt:

- Gennemsnitligt 1 % forebyggelse årligt
- Firdobling af direkte genbrug
- Fordobling af den samlede genanvendelse til 72 %, svarende til 70% - 95% genanvendelse på alle henteordninger
- 26 ton reduktion af CO₂ i 2026 i forhold til 2018
- 67 % reduktion af restaffald til forbrænding sammenlignet med 2018.

De høje mål betyder blandt andet, at alle parter skal deltage i øget affaldssortering - borgere, virksomheder og kommunen skal i praksis skal sortere alt affald. For at få det til at ske, skal kommunen forbedre rammerne for sortering ved hjælp af blandt andet adfærdsdesign og dialog med borgere og virksomheder. Der skal noget ekstraordinært til og kommunen kender endnu ikke alle svarene. Det er nødvendigt med en eksperimenterende, 'laboratorie-agtig' tilgang, som bygger på dialog og samskabelse. Derfor den foreslåede undertitel 'Genbrugslaboratorium Frederiksberg'. Dertil skal kommunen sikre den logistik og de praktiske løsninger der gør, at alle borgere og virksomheder har en høj tilgængelighed til at komme af med alle typer affald.

Grundlaget for udkastet til den kommende plan er derfor baseret på genbrugslaboratorie-tilgangen. Det betyder blandt andet, at borgere i villaer og rækkehuse blev opfordret til at komme med idéer og input til planen i julebrevet 2019. Kommunen modtog 34 forslag. Ved Festival for Bæredygtighed i 2019 blev deltagerne ligeledes opfordret til at give deres mening til kende. I den daglige dialog med virksomheder om affald, har kommunen også høstet mange gode forslag, som er kommet til udtryk i planudkastet. Forslag fra gymnasieelever i forhold til at begrænse madspild er der også blevet plads til. Ikke mindst indgår kommunen i netværk med andre kommuner og aktører på affaldsområdet som fx behandlingsanlæg, hvor løbende idéudvikling og samskabelse finder sted.

Fokus på effektiviseringer

Væsentligt forhøjede målsætninger og krav om indsamling i flere fraktioner betyder alt andet lige øgede udgifter til affaldsindsamling, sortering og behandling. Det er derfor naturligt, at der i Affalds- og Ressourceplan 2026 også er fokus på effektiviseringer med henblik på at mindske stigninger.

Der har været fokus på effektiviseringer lige siden Frederiksberg Kommune hjemtog opgaven vedr. indsamling af hovedparten af affaldsfraktioner den 1. november 2010. Opgaven blev hjemtaget efter en nedlæggelse af R98, der hidtil havde stået for indsamlingsopgaven. Opgaven blev sendt i udbud, og der indkom ét tilbud. Prisen lå noget over de eksisterende omkostninger til opgaveløsningen, hvorfor kommunalbestyrelsen bad forvaltningen om at udregne et kontrolbud. Kontrolbuddet lå væsentligt lavere end både den eksisterende omkostning og det indkomne tilbud.

Kontrolbuddet var 48 mio. kr. / år, mod hhv. 53 mio. kr. (R98) og 56,6 mio. kr. (HCS).

Frederiksberg Renovation (FR) har siden 2010 løbende effektiviseret opgaveløsningen således, at udgifterne over de seneste 10 år er 47,9 mio. kr. lavere end det oprindelige budget fremskrevet med den gennemsnitlige P/L fremskrivning over de sidste 10 år. Effektiviseringen er i gennemsnit 4,8 mio. kr., pr. år, men varierer år for år, da

FR løbende har påtaget sig nye opgaver til en samlet omkostning på 8,9 mio.kr. pr. år, indkøbt 5 el-komprimorbiler (20 mio. kr.) og etableret ladefaciliteter til disse (kr. 2,5 mio).

De nye opgaver, indkøb af 5-el-biler og etablering af ladestationer er finansieret af eksisterende driftsbudget, og omfatter bl.a. bioaffald, farligt affald - inkl. miljøbil – plast og pap til etageboliger, plast og metal til villaer og madaffald.

I 2020 og 2021 vil der blive leveret yderligere 14 el-komprimorbiler. Finansieringen af disse biler vil ske via en gennemsnitlig takstforhøjelse på ca. 100 kr. / husstand.

Sammenlignet med en lineær fremskrivning af udgiften til R98 i 2010 og tilbuddet fra HCS fra 2010 – og de usikkerheder, der ligger heri -

har hjemtagelsen siden 2010 medført en samlet besparelse for Frederiksberg Kommune på hhv. 100 mio. kr. (10 mio. kr. / år) og 141 mio. kr. (14 mio. kr. / år).

By-, kultur- og miljørådets vurdering

Forvaltningen vurderer, at udkastet til Affalds- og Ressourceplan 2026 - Genbrugslaboratorium Frederiksberg, udgør et solidt og ambitiøst grundlag for videreudviklingen af affaldsområdet på Frederiksberg.

Økonomi

Det gebyrfinansierede område

Planens åbne genbrugslaboratorium tilgang gør, at det ikke er muligt på forhånd at vurdere den nødvendige økonomi og effekten for borgerne.

Ud fra den hidtidige udvikling viser en simpel fremskrivning af sammenhængen mellem indsamlede mængder til genanvendelse og ressourcemæssig indsats, at mere genanvendelse betyder højere affaldsgebyr. Det skyldes blandt andet at der sker et kapacitetstab på beholdervolumen hver gang affaldet skal deles mere op. Dermed skal der flere biler og mere mandskab til at indsamle det. En anden faktor er, at det kræver en større dialogindsats, at få borgere og virksomheder til at sortere mere.

Samtidig er alt det nemme er gjort. Der er sat beholdere op til alle almindelige affaldstyper, der udsendes jævnlige sorteringsvejledninger etc. Alle har de fysiske rammer til at sortere affald med visse undtagelser på grund af pladmangel eller andre særlige forhold. Hvis kommunen skal nå målene i denne plan, skal potentialet for genanvendelse udnyttes i langt højere grad. Alle skal sortere og alle skal sortere grundigere end de gør i dag.

Det kræver noget ekstraordinært og noget nyt. Derfor dækker det forventede budget over såvel en simpel fremskrivning af de erfaringsmæssige udgifter pr. procentpoint i øget målsætning. Hertil lægges en vurderet merudgift på 20%, der afspejler at de højere målsætningsprocenter er vanskeligere at indfri.

For de enkelte husstande betyder det en stigning på gennemsnitligt ca. 600 kr. i løbet af planperioden, svarende til ca. 120 kr. pr. år 2022-2026. Det betyder at der vil være en samlet økonomi på ca. 130 mio. kr. i 2026.

Som forudsat i den nationale aftale på affaldsområdet af 16. juni 2020, vil der løbende gennem planperioden blive arbejdet med at effektivisere indsatsen, så gebyrstigningen for den enkelte husstand og virksomhederne bliver mindst mulig. Det forventes, at omkostningerne til nye ordninger vil kunne reduceres på sigt efter en indkøringsperiode.

Synergieffekter mellem kommuner og i affaldsbranchen vil med tiden forventeligt ligeledes begrænse stigningen af gebyret.

Fra 2027 og frem imod 2032 forventes det, at kommunen vil kunne effektivisere yderligere. Det skyldes, at de nationale krav til ens sortering og nye designkrav til produkter og emballage på EU niveau, forventeligt vil betyde, at markedet for genanvendeligt affald er kommet godt i gang. Dermed vil kommunen have indtægter i stedet for udgifter af at afsætte affaldet. Samtidig forventes det at omkostningerne ved køb af elskraldebiler er faldet, således at indsamlingen også bliver mindre omkostningstung.

Det skattefinansierede område

Indsatserne i Affalds- og Ressourceplan 2026 er overvejende direkte brugerrettede og kan derfor finansieres via brugerbetaling i form af affaldsgebyret, Der er dog visse indsatser, som ikke kan brugerfinansieres, fx

- Forebyggelse af madspild
- Initiativer i forhold til byggeaffald og cirkulært byggeri
- Kommunale indkøb

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, M, KB

Bilag

Høringsudkast Affalds- og Ressourceplan 2026

Bilag 1 - Budget

Bilag 2 - Ordninger og anlæg

Bilag 3 - Kortlægning af affaldsmængder

Bilag 4 Prognose for affaldsmængder

Punkt 340: Frederiksberg Alle 54, 4. th - Reetablering af altan nedtaget i 1983

02.34.02-P19-579-20

Resume

By-, kultur- og miljøområdet har modtaget en ansøgning om reetablering af en altan på 4. sal, på hjørnet af Frederiksberg Allé og Madvigs Allé. Da der er tale om etablering af en altan på gadeside på et hovedstrøg med bevarende lokalplan, forelægges sagen til udvalgets behandling.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog at meddele principel tilladelse til den ansøgte altan på ejendommenes gadeside på betingelse af, at der ikke indkommer væsentlige indsigelser i forbindelse med naboorienteringen.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, at der meddeles principel tilladelse til den ansøgte altan på ejendommenes gadeside på betingelse af, at der ikke indkommer væsentlige indsigelser i forbindelse med naboorienteringen.

Sagsfremstilling

By-, kultur- og miljøområdet har modtaget en ansøgning om opsætning af en altan mod gaden på ejendommen Frederiksberg Allé 54. Den pågældende altan ønskes opsat på en placering og med en udformning, størrelse og materiale tilsvarende en altan, som blev nedtaget i 1983. Der er eksisterende gadealtaner på ejendommen bl.a. en tilsvarende altan til den ansøgte, på det modsatte hjørne af ejendommen.

Der er tale om en reetablering af en altan der blev nedtaget i 1983. I forbindelse med nedtagning af altanerne i 1983, har man pudset op og beholdt eksisterende detaljer, men man har ikke fortsat detaljering, bæltegesimsbånd osv., hvor altanerne var placeret. Således fremstår disse områder på bygningen, hvor der har været altaner, som fladt pudsede felter uden detaljering.

Altandørene blev efter nedtagningen bibeholdt og anvendes i dag til franske altaner med dertilhørende stålværn.

Ejendommen 'Sans Souci' er en markant hjørneejendom tegnet af arkitekterne Momme & Olesen i 1894. Bygningen fremstår tidstypisk i historicistisk stil med inspiration fra rokokoen som et symmetrisk anlæg. Ejendommen har tidligere været noget forsømt, hvorfor en lang række altaner på gadesiderne blev fjernet i 1983, primært grundet mislighold. Ejendommens murværk fremstår med en lang række af forskellige bemalede puds og stukdetaljer. Hjørnerne mod Frederiksberg Allé afsluttes som tårne med spir.

De eksisterende altaner er udført med støbte altanbunde med dertilhørende støbte og udsmykkede konsoller og bundpladen er dekoreret med relieffer. I samme ombæring som der blev fjernet altaner i 1983, blev de bevarede altaner udskiftet og repareret, men de daværende støbte værn blev udskiftet til malede stålværn.

Der er på ejendommen en række forskellige vinduer, der alle er udført med forskellige former for støbte detaljer, herunder, relieffer og indfatninger.

Den ansøgte altan på 4. sal på hjørnet af Frederiksberg Allé og Madvigs Allé vil være identisk i udseende, størrelse mv. med den eksisterende spejlede altan på 4. sal, på hjørnet af Frederiksberg Allé og Martensens Allé.

Altanen udføres som en fiberbetoninddækket bund med detaljerede støbte konsoller, bunddetaljer og værn som eksisterende altaner. Den nuværende altandør bibeholdes.

Regel- og vurderingsgrundlag

Ejendommen er i Kommuneplan 2017 registreret med SAVE-værdi 3, hvilket er lig med høj bevaringsværdi.

Ejendommen er omfattet af den bevarende lokalplan 79 med tillæg, hvoraf det fremgår af afsnit 3.1:

"(...) Den eksisterende bebyggelse skal bevares i overensstemmelse med den hidtidige karakter således, at der ikke uden kommunalbestyrelsens godkendelse må foretages ændringer af bygningssidens, vinduers, døres, portes, skiltes, tages, kvistes og skorstenes form, farve eller materiale.

Bebyggelsens rigdom på detaljer i form af udvendige trapper, rækværker, karnapper, altaner, gavlkviste, frontispicer, tårne og spir samt dekorative elementer som søjler, pilastre, karyatider, relieffer, keramiske dekorationer etc. skal ligeledes bevares og må ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse gives nye former og farver eller erstattes med andre materialer."

Frederiksberg Kommunes altanmanual "Din altan - fra idé til ibrugtagning" har indgået i vurderingsgrundlaget for altanen.

By-, kultur- og miljøområdets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at en reetablering af den pågældende altan, identisk med de fortsat eksisterende altaner, vil være en positiv tilbageføring på ejendommen. Placeringen vil også skabe en bedre balance på ejendommen og spejlning over akse mod Frederiksberg Allé, hvor der på modstående hjørne mod Martensens Allé på 4. sal er en eksisterende altan. Den ønskede placering fremstår i dag ufuldendt med manglende detaljering. Ved genetablering af altanen på dette sted vil den afslutte bæltegesimsen og vinduesdetaljeringen og de fortsat bevarede pudsdetaljer vil igen være tilpasset ejendommen.

Såfremt der gives principiel tilladelse til den ansøgte altan, skal projekt efterfølgende i naboorientering efter Planlovens § 20. Såfremt der ikke kommer væsentlige indsigelser til naboorienteringen vil der kunne gives en plandispensation. Efter plandispensationen skal ansøgningen behandles efter bygningsreglementets bestemmelser for at opnå byggetilladelse.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

nej

Behandling

By- og miljøudvalget

Bilag

Bilag 1 - fotodokumentation eksisterende forhold.pdf

Bilag 2 - tegningssæt

Punkt 341: Skybrudspakke 2021

05.01.02-G01-3-20

Resume

For at kunne igangsætte anlæg af skybrudsprojekter i 2021 via medfinansieringsordningen, forelægges her forslag til disponering af skybrudspakken for 2021. Skybrudspakken for 2021 samt ansøgning om anlægsbevilling forelægges for by- og miljøudvalget til godkendelse. Der foreslås endvidere enkelte tekniske justeringer af anlægsbevillinger på afsluttede skybrudsprojekter med henblik på at kunne foretage den endelige låneoptagelse. Derudover fremlægges der med denne sag projektpakke 4 til godkendelse.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at den forelagte disponering af puljerne "Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med Frederiksberg Forsyning - takst og skat" godkendes,
2. at der meddeles anlægsbevilling på hhv. 45,15 mio. kr. til takstfinansierede skybrudsprojekter og 16,9 mio. kr. til skattefinansierede skybrudsprojekter finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2021 og 2022,
3. at anlægsbevillingen på grønne veje øst 2017 nedjusteres med 0,6 mio. kr., og grønne veje øst 2018 opjusteres med 0,6 mio. kr. med henblik på at kunne optage de endelige lån,
4. at de takstfinansierede anlægsudgifter midlertidigt finansieres via byggekreditter, der omlægges til endelige lån i takt med, at de enkelte delprojekter afsluttes,
5. at rådighedsbeløbene på anlæggene periodiseres i 2021-22 jf. økonomiafsnittet,
6. at den forelagte projektpakke 4 godkendes.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at den forelagte disponering af puljerne "Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med Frederiksberg Forsyning - takst og skat" godkendes,
2. at der meddeles anlægsbevilling på hhv. 45,15 mio. kr. til takstfinansierede skybrudsprojekter og 16,9 mio. kr. til skattefinansierede skybrudsprojekter finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2021 og 2022,
3. at anlægsbevillingen på grønne veje øst 2017 nedjusteres med 0,6 mio. kr., og grønne veje øst 2018 opjusteres med 0,6 mio. kr. med henblik på at kunne optage de endelige lån,
4. at de takstfinansierede anlægsudgifter midlertidigt finansieres via byggekreditter, der omlægges til endelige lån i takt med, at de enkelte delprojekter afsluttes,
5. at rådighedsbeløbene på anlæggene periodiseres i 2021-22 jf. økonomiafsnittet,
6. at den forelagte projektpakke 4 godkendes.

Sagsfremstilling

By- og miljøudvalget besluttede den 16. november 2015 at indsende Rammeansøgning til Forsyningssekretariatet 2016 omfattende Frederiksbergs skybrudsprojekter sammen med Frederiksberg Kloak A/S, for at sikre muligheden for at kunne medfinansiere de kommunale skybrudsprojekter. Dette for at opnå de opsatte mål i klimatilpasningsplanen 2012-2016. I denne sag disponeres midlerne til skybrudsprojekterne i 2021.

Der er i det vedtagne budget for 2021 afsat i alt 69,7 mio. kr. til anlæg af skybrudsprojekter i 2021, fordelt med 51,7 mio. kr. på det takstfinansierede område og 18 mio. kr. på det skattefinansierede område. To projekter igangsæt med skybrudspakke 2020 indgår i rådighedsbeløbet og er anlægsbevillet (FØ23 Maglekildevej med 5,6 mio. kr. og FØ27 Grønne veje øst 2020 - Ane Katrines Vej, Nitivej, Priorvej med 2,4 mio. kr.). Det foreslås, at der meddeles anlægsbevilling på 45,15 mio. kr. på takst og 16,9 mio. kr. på skat jf. gennemgangen og økonomiafsnittet nedenfor. Det bemærkes, at yderligere projekter igangsæt med skybrudspakke 2020 overføres i 3. forventede regnskab til 2021 med henblik på færdiggørelse. 3. forventede regnskab behandles sideløbende med denne.

Skybrudspakke 2021

Med skybrudspakke 2021 tages der hul på et par af de store centrale forsinkelingspladser, så som parkeringspladsen bag rådhuset, samt planlægningen af skybrudsprojekt i Egernevsanlægget. Det er begge projekter, som vil komme til at strække sig over et par år.

Herudover anbefales det, at der i denne skybrudspakke, igangsættes arbejde med to skybrudveje. Formålet med skybrudsvejene er at transportere det vand, som der ikke er plads til i de øvrige skybrudsprojekter, sikkert frem til de kommende skybrudstunneller, og dermed sikre, at skybrudsvandet ledes væk uden at gøre skade på byen. Det anbefales, at der igangsættes projektering og planlægning i 2021 på skybrudsvejene Pile Allé og Frederiksberg Allé. Selve anlæggelsen af skybrudsvejen på Pile Allé vil først ske i 2022, og skybrudsvejen på Frederiksberg Allé afventer og koordineres med evt. anlæg af cykelstier på alléen.

I forbindelse med gennemførelse af skybrudsprojekterne kan der vise sig behov for at pålægge enkelte borgere eller virksomheder udgifter til nødvendig omlægning af private stikledninger, ligesom forsyningsselskabet kan pålægge ejerne en renovering af stikledninger i dårlig stand. I de projekter, hvor dette er aktuelt, vil en sag om det konkrete projekt blive forelagt udvalget senest ½ år før projektets planlagte gennemførelse.

Følgende nye skybrudsprojekter foreslås igangsæt i 2021:

Projekter:

Bemærkninger:

Centrale forsinkelingspladser:

FV01 Egernevsanlægget. 2021: *planlægning og projektering*
Projektering og forundersøgelser igangsættes i 2021, med målet om at anlægge skybrudsmagasin under legeområdet på arealerne ned mod Vagtelvej. Det er forventningen, at projektet vil blive anlagt i 2022 og koordineres med legepladsprojektet.

FØ21 Parkeringspladsen bag rådhuset. 2021: *planlægning og projektering*
Koordineret med anlægget af parkeringskælder bag rådhuset anlægges et større forsinkelingsvolumen, samt forskellige klimatilpasningsselementer på pladsen, som kan illustrere det lokale vandkredsløb.

Skybrudsveje

FØ26 Pile Allé. 2021: *planlægning og projektering*
Projektet er en skybrudsvej, som på sigt vil lede vandet opstrøms fra Frederiksberg Have. Projektet igangsættes og forberedes til anlæg efter 2022.

FØ24 Frederiksberg Allé. 2021: *planlægning og projektering, delvis anlæg*
Dette er en kombination af en skybrudsvej og opmagasinering af vand, blandt andet i de nedlagte dækningsgrave langs alléen. Projektet projekteres og magasiner i dækningsgravene anlægges i 2021. Anlæg af

selve skybrudsvejen koordineres med planerne om evt. anlæg af cykelsti langs alléen.

Forsinkelsesvej

FV24 Betty Nansens Allé. 2021: *anlæg* Projektet er en forsinkelsesvej, som skal tilbageholde vand blandt andet fra området omkring de nye boliger og plejehjem.

FØ27 Grønne veje øst:

Nordre Fasanvej etape 3, - Hillerødgade v. Novo. 2021: *anlæg* Forsættelse af projektet langs Nordre Fasanvej, som opsamler regnvand langs vejen og genbruger vandet til vanding af vejtræerne.

Kastanievej, Lindevej, Uraniavej. 2021: *anlæg* I forbindelse med renovering af fortove og slidlag i området undersøges muligheden for at anlægge et skybrudsvolumen i en eller flere af vejene. Området ligger i en lavning, og har tidligere haft problemer med oversvømmelser.

I.L:Brandes Allé, N.J.Fjords Allé. 2021: *anlæg* I forbindelse med renovering af fortove og slidlag i området undersøges muligheden for at anlægge et skybrudsvolumen i en eller flere af vejene.

Nyvej, samt Pariseranlægget. 2021: *anlæg* For at aflaste Frederiksberg Allé, samt lavningen midt på Nyvej anbefales det, at der undersøges og anlægges et større forsinkelsesvolumen langs Nyvej, evt. ved at genbruge de eksisterende bunkers i Pariseranlægget til opmagasinering af regnvand.

Jacobys Allé, Frydendalsvej. 2021: *anlæg* Der anlægges flere forsinkelsesvolumener langs Jacobys Allé samt evt. Frydendalsvej. Muligheden for etablering af vejtræer med trævanding langs strækning vil blive undersøgt.

Edisonsvej. 2021: *anlæg* Der er tidligere blevet anlagt et forsinkelsesvolumen i skolegården ved Edisonsvej, og der er planer om at anlægge et lignende forsinkelsesanlæg på Ny Hollændervej. Projektet på Edisonsvej skal koble disse projekter sammen, samt anlægge et mindre forsinkelsesvolumen. Ved at sammenkoble projekterne opnås en større effektivitet

Halls Allé. 2021: *anlæg* Det undersøges om det er muligt at anlægge et mindre forsinkelsesvolumen langs Halls Allé, evt. med tilkobling af nye træer og trævanding.

FV27 Grønne veje vest

Betty Nansens Allé. Matrikel 49c (kilen). 2020: *anlæg* Dette areal er en del af det fælles udeareal mellem Betty I, Betty II og skolen.

N.H. Nyholmsvej. 2021: *Anlæg* Der anlægges et mindre forsinkelsesmagasin i forbindelse med udskiftning af træer og ændring af belysning i området.

Vagtelvej. 2021: *anlæg* I forbindelse med udskiftning af de eksisterende træer anlægges der forsinkelsesvolumen med opsamling af regnvand til træerne, samt indtænkning af trafiksikkerhedstiltag.

FV28 Kommunale skolegårde vest

Betty Nansens Allé, Matr. 71f (skolen). 2021: *anlæg* Dette areal er en del af det fælles udeareal mellem Betty I, Betty II og skolen.

Forundersøgelser 2021

· Forundersøgelser øst
· Forundersøgelser vest
2021: *Planlægning* Der afsættes midler til at forsætte udarbejdelsen af hydrauliske oplandsplaner for Frederiksberg. Planerne skal præciseres og kvalificere det hydrauliske behov for de enkelte skybrudsprojekter.

Derudover færdiggøres følgende projekter i 2021, som er igangsat i skybrudspakke 2020:

Projekter:

Bemærkninger:

FV21 Bag Søndermarken. 2021: *Anlæg* Større forsinkelsesvej, som udføres sammen med parkeringsoptimering og slidlagsrenovering.

FØ23 Maglekildevej, Forsinkelsesvej som anlægges med et stort volumen under vejen og koordineres med skolebyggeriet.

Amicisvej.
2021: Anlæg

FØ27 Grønne veje øst 2020.
2021: anlæg

Puljen er afsat til etablering af regnvandsløsninger i den østlige del af Frederiksberg. Løsningerne er placeret på veje og pladser og løsningerne kan forsinke mindre regnmængder lokalt f.eks. i forbindelse med anlæg af forsinkelseselementer koblet til bytræerne. Puljen i 2020 afsættes til følgende projekter:

- Ane Katrines Vej, Nitivej, Priorvej. I samarbejde med parkeringsoptimering og slidlagsreovering.
- Den østlige del af Frederiksberg Allé, mellem Skt. Thomas Plads og Vesterbrogade: Etablering af mindre forsinkelsesvolumen til regnvand. Anlægges sammen med etablering af cykelstier.

FV27 Grønne veje vest 2020.
2021: Anlæg

Puljen er afsat til etablering af regnvandsløsninger i den vestlige del af Frederiksberg. Løsningerne er placeret på veje og pladser, og løsningerne kan forsinke mindre regnmængder lokalt f.eks. i forbindelse med anlæg af forsinkelseselementer koblet til bytræerne. Puljen i 2020 afsættes til følgende projekter:

- Pelargonievej, Jasminvej: Anlæg af mindre forsinkelsesvolumen i forbindelse med slidlagsreovering.

FØ28 Kommunale skolegårde øst 2020. 2021: Anlæg

- Skolen ved Bülowvej, afdelingen nord for Fuglevangsvej: etablering af forsinkelsesvolumen i skolegården. Anlægges i forbindelse med mindre reovering af skolegården.

2. etape af Peter Bangs Vej er oprindelig igangsat i skybrudspakke 2019. Anlægsfasen forventes først i 2022 eller senere.

Projekter:

Bemærkninger:

FV12: Peter Bangs Vej Vest 2.
2021: Afventer

Det foreslås, at forsættelsen af anlægget af udbygningen af Peter Bangs Vej som forsinkelsesvej med forøget begrønning udsættes. Dette gøres for ikke at skabe unødige store ulemper for fremkommeligheden i området over flere år. Første del af Peter Bangs Vej er afsluttet.

Projektpakke 4

Projektpakkerne er pakker, som indeholder de udvalgte skybrudsprojekter fra rammeansøgningen, som forventes at vil blive anlagt inden for de næste fire år. Eftersom projektpakkerne er en metode til at aktivere projekterne i rammeansøgningen, som Frederiksberg Forsyning har indsendt til Forsyningssekretariatet, er det også Forsyningen, som godkender projektpakkerne. Det har vist sig hensigtsmæssigt at samle flere skybrudsprojekter sammen i projektpakker med en varighed på op til fire år.

I projektpakkerne må omkostningerne til medfinansieringsprojektet samlet set ikke være dyrere end, hvis projektpakken skulle være udført som en traditionel kloakløsning. Det betyder, at det enkelte skybrudsprojekt kan tåle at blive dyrere end det oprindeligt budgetterede, hvis det indgår i en projektpakke, som samlet set opfylder kravene til medfinansiering. Projektpakkerne giver således en større økonomisk robusthed i forhold til at sikre medfinansiering af projekterne. For at kunne disponere over de forventede anlægsmidler til skybrudsprojekter over medfinansieringsordningen, skal Frederiksberg Kloak A/S indmelde deres økonomiske forventninger til Forsyningssekretariatet. Dette gøres via projektpakker og anlægsplaner, som fremsendes til Forsyningssekretariatet. Der er allerede ansøgt og igangsat tre projektpakker. Der er fra Forsyningssekretariatet intet krav om, at de enkelte projektpakker skal være afsluttede før nye opstartes eller at de ikke kan igangsættes forskudt af hinanden. Det betyder, at de igangværende projektpakker og en ny projektpakke 4 kan blive implementeret sideløbende.

For at kunne finansiere den primære del af skybrudsprojekterne i Skybrudspakke 2021, godkender bestyrelsen i Frederiksberg Kloak A/S i november 2020 igangsættelsen af en projektpakke 4, som indeholder følgende projekter:

Pulje: **Projektpakke 4**

FV01 Egernevej anlægget	7,1 mio. kr.
FØ21 Parkeringspladsen bag rådhuset	19,4 mio. kr.
FØ26 Pile Allé	16,8 mio. kr.
FØ24 Frederiksberg Allé	53 mio. kr.
FØ 27 Grønne veje øst	32,3 mio. kr.
FV 27 Grønne veje vest	16,2 mio. kr.
FV28 Kommunale skolegårde vest	1 mio. kr.
FØ28 Kommunale skolegårde øst	1,6 mio. kr.
Forundersøgelser	4 mio. kr.

I alt: 151,4 mio. kr.

Alle beløbene er takstfinansierede udgifter, som efter anlæggenes afslutning finansieres af lånoptagelse og hvor ydelsen betales af Frederiksberg Forsyning.

By-, kultur- og miljøområdet vurdering

By-, kultur- og miljøområdet vurderer, at skybrudspakken for 2021 indeholder de relevante projekter, som det er realistisk at udføre i 2021. Med pakken vil der blive igangsat en stor og vigtig andel af de mange skybrudsprojekter, som skal være med til at gøre byen robust over for de klimaændringer.

Økonomi

Der er i budget 2021 afsat rådighedsbeløb på 51,7 mio. kr. på takst og 18 mio. kr. på skat til skybrudsprojekter. Projekterne FØ23 Maglekildevej (5,6 mio. kr.) og Grønne veje øst 2020 - Ane Katrines Vej, Nitivej, Priorvej (2,4 mio. kr.) er anlægsbevilliget og indgår i rådighedsbeløbet, hvorfor der udestår hhv. 43,65 mio. kr. på takst og 18 mio. kr. på skat til disponering i 2021. I 2022 er der afsat 56,0 mio. kr. på takst og 18,0 mio. kr. på skat.

Der søges om anlægsbevilling på 45,15 mio. kr. til takstfinansierede skybrudsprojekter finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2021 på 43,65 mio. kr. og i 2022 med 1,5 mio. kr. Budgettet på takst på i alt 51,7 mio. kr. er derfor med sagen fuldt udmøntet.

Der søges endvidere om anlægsbevilling på 16,9 mio. kr. til skattefinansierede skybrudsprojekter finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2021 på 18 mio. kr. Der udestår efter denne sag 1,1 mio. kr. på skat til disponering, som senest vil blive udmøntet ifm. 1. revision af skybrudspakke 2021, når projekterne er blevet konkretiseret yderligere.

Med sagen anlægsbevilliges følgende:

Skybrudspakke 2021	Takst	Skat
FV01 Egernvejsanlægget	500	1.000
FØ26 Pile Allé	500	0
FØ24 Frederiksberg Allé, dækningsgrav	5.100	1.000
FV24 Betty Nansens Allé	5.700	1.900
Grønne veje øst 2021 - Nordre Fasanvej mellem etape 1 og 2. Hillerødga	1.900	0
Grønne veje øst 2021 - Kastanievej, Lindevej, Ureniavej	4.800	2.000
Grønne veje øst 2021 - I.L.Brandes Allé, N.J.Fjords Allé	4.000	2.000
Nyvej, inkl legeplads	5.250	2.000
Jacobys Allé / Frydendalsvej (grønvej og skybrudsvej)	4.450	2.000
Edisonvej (tilkobling til skolegård og flexareal)	1.000	0
Halls Allé, Bakkengårds Allé	3.400	2.000
Grønne veje vest 2021 - Betty Nansens Allé. Mat 49c + 71 f (kilen)	1.300	0
Grønne veje vest 2021 - N.H. Nyholmsvej	1.300	0
Grønne veje vest 2021 - Vagtelvej (trafiksikkerhed og træplantepulje)	2.550	2.000
Kommunale skolegårde vest - Betty Nansens Allé. Mat. 71f (skolen)	900	0
Forundersøgelser øst 2021	1.000	500
Forundersøgelser vest 2021	1.000	500
Grønne veje øst 2020: Frederiksberg Allé, sydlig del*	500	0
I alt disponeret	45.150	16.900

* Grønne veje øst 2020 - Frederiksberg Allé sydlig del indgår i skybrudspakke 2020.

Af bilag 1 fremgår de samlede anlægsbevillinger på igangværende skybrudsprojekter, hvor der ikke er foretaget endelig lånoptagelse. Med henblik på at foretage den endelige belåning justeres anlægsbevillingen på hhv. grønne veje øst 2017 med -0,6 mio. kr. og grønne veje øst 2018 med 0,6 mio. kr., som samlet går i 0.

Dette skyldes, at der ifm. regnskabsafslutningen er konstateret et merforbrug på grønne veje øst 2018 på 0,6 mio. kr. på takst, som er finansieret af mindreforbrug i tidligere år på grønne veje øst 2017. Idet lånoptagelsen ikke må overskride den samlede bevilling, er der behov for at foretage en teknisk tilpasning af bevillingen.

De takstfinansierede anlægsudgifter finansieres ved kommunens optagelse af byggekredit i anlægsperioden. Byggekrediten omlægges til endelig belåning i takt med afslutning af de enkelte delprojekter. Ydelsene på de endelige lån betales i første omgang af Frederiksberg Kommune og viderefaktureres efterfølgende til Frederiksberg Forsyning.

Med godkendelse af skybrudspakke 2021 afsættes følgende rådighedsbeløb i 2021 og 2022 til skybrudsprojekter finansieret af den afsatte pulje i de to år:

Skybrudspakke 2021	Takst - Rådighedsbeløb 2021	Takst - Rådighedsbeløb 2022	Skat - Rådighedsbeløb 2021
FV01 Egernvejsanlægget	500	0	1.000
FØ26 Pile Allé	500	0	0
FØ24 Frederiksberg Allé, dækningsgrav	5.100	0	1.000
FV24 Betty Nansens Allé	5.700	0	1.900
Grønne veje øst 2021 - Nordre Fasanvej mellem etape 1 og 2. Hillerødga	1.900	0	0
Grønne veje øst 2021 - Kastanievej, Lindevej, Ureniavej	4.800	0	2.000
Grønne veje øst 2021 - I.L.Brandes Allé, N.J.Fjords Allé	4.000	0	2.000
Nyvej, inkl legeplads	3.750	1.500	2.000
Jacobys Allé / Frydendalsvej (grønvej og skybrudsvej)	4.450	0	2.000
Edisonvej (tilkobling til skolegård og flexareal)	1.000	0	0
Halls Allé, Bakkengårds Allé	3.400	0	2.000
Grønne veje vest 2021 - Betty Nansens Allé. Mat 49c + 71 f (kilen)	1.300	0	0
Grønne veje vest 2021 - N.H. Nyholmsvej	1.300	0	0
Grønne veje vest 2021 - Vagtelvej (trafiksikkerhed og træplantepulje)	2.550	0	2.000
Kommunale skolegårde vest - Betty Nansens Allé. Mat. 71f (skolen)	900	0	0
Forundersøgelser øst 2021	1.000	0	500
Forundersøgelser vest 2021	1.000	0	500
Grønne veje øst 2020: Frederiksberg Allé, sydlig del*	500		
I alt disponeret	43.650	1.500	16.900

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og miljøudvalget, m, k

Bilag

Punkt 342: Køb af klimakompensation for CO₂-udledning i 2020

00.15.10-G01-4-18

Resume

Som en del af Budget 2019 blev det besluttet, at der i årene 2019-2022 skal kompenseres for CO₂-udledningen fra kommunens rejser i fly og skovbørnehavernes bustransport. Der er afsat 50.000 kroner om året til formålet. By- og miljøudvalget vedtog den 25. marts 2019, at der købes klimakompensation hos organisationer, der lever op til "Gold Standard for the Global Goals". Valget faldt på organisationen Atmosfair.de, hvor det er muligt at støtte konkrete projekter, der har CO₂-reducerende effekt. Forvaltningen anbefaler samme fremgangsmåde for 2020.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog, at klimakompensationen for 2020 opnås ved at investere i projekter i organisationen Atmosfair.de, der lever op til Gold Standard.

Indstilling

By-, kultur-, og miljøområdet indstiller, at klimakompensationen for 2020 opnås ved at investere i projekter i organisationen Atmosfair.de, der lever op til Gold Standard.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog som en del af Budget 2019, at der i årene 2019-2022 skal købes klimakompensation for CO₂-udledningen fra kommunale flyrejser og kørsel i busser til skovbørnehaverne. Der blev afsat 50.000 kroner om året til formålet.

Forvaltningen undersøgte mulighederne for at investere i projekter med en vis sikkerhed for, at investeringen reelt fører til en klimakompenserende effekt. Derfor faldt valget i 2019 på organisationen Atmosfair.de, der lever op til "Gold Standard for the Global Goals", der er en international godkendt standard. Denne beslutning blev fremlagt og vedtaget af by- og miljøudvalget den 25. marts 2019.

Der blev for 2019 valgt et projekt, der støtter biogasproduktion i Indien i staten Rajasthan. Indbyggerne lever primært af landbrug, hvor hovedafgrøden er sennep. Tidligere blev overskydende plantemateriale fra sennepsproduktionen brændt, men siden 2007, med projektets tilblivelse, bliver det biologiske materiale brugt i to biogasanlæg, der producerer elektricitet. Atmosfairs samarbejdspartner i Indien er KPTL (Kalpataru Power Transmission Limited).

I efteråret 2019 tog Atmosfair.de på kontrolbesøg i Tonk, hvor biogasanlægget er placeret. De afrapporterede følgende: *"The plant is running well and our partner KPTL is constantly working on further improving the processes of biomass delivery, storage and use. By creating jobs and opening a new income source to the farmers in the area, the project improves the livelihoods of many people and contributes to sustainable development in the region"*.

Gold Standard har eksisteret siden 2003 og rummer detaljerede procedurer. Det er blevet anvendt på mange projekter og administreres af anerkendte organisationer, der står inde for validering, verifikation, resultatmåling og dokumentation.

Det er dog vigtigt at understrege, at der altid vil være en vis usikkerhed forbundet med at købe klimakompensation, herunder om projekterne reelt bliver til noget og gennemføres som planlagt, om de bidrager med den lovede CO₂-reduktion, og om reduktionen alligevel ville være opnået uden støtte til projektet. Usikkerheden elimineres dog ved at vælge certificerede organisationer.

By-, kultur- og miljøområdets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at det selvfølgelig på sigt er bedre for klimaet at undgå flyrejser, ligesom det vil være hensigtsmæssigt at finde alternative måder at transportere skovbørnehaverne på, f.eks. i elbus. Men indtil videre er den bedste løsning at købe klimakompensation ved at investere i projekter gennem organisationen Atmosfair.de, der lever op til Gold Standard. Forvaltningen vurderer endvidere, at det giver god mening fortsat at støtte det projekt i Indien, der blev valgt i 2019. Projektet har kørt siden 2007 og der er dermed en vis garanti for projektets levedygtighed og resultater.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget

Punkt 343: Eventuel ændring af lokation til John Winthers Plads

05.01.01-G01-1-12

Resume

Kommunalbestyrelsen besluttede 26. august 2019, at der skulle arbejdes for, at den centrale del af Solbjerg Plads søges omdøbt til John Winthers Plads. Corona-situationen desværre betyder at navngivningen efter John Winther er blevet udskudt. Med budgetaftalen for 2021 og 2022 er det besluttet, at der skal etableres en ny plads vest for rådhuset, hvor der ovenpå en ny parkeringskælder skal etableres et nyt grønt byrum med fokus på lege- og opholdsarealer, udeservering, springvand samt kunst-, kultur- og markedsfunktioner. På denne baggrund, og på baggrund af en forespørgslen i by- og miljøudvalget om eventuel ændring af lokation for John Winthers Plads, anbefaler forvaltningen, at lokationen for John Winthers Plads ændres fra Solbjerg Plads til det kommende byrum vest for Frederiksberg Rådhus.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasaël Rehman, Gunvor Wibroe og Thomas Baark) indstiller, at lokationen for John Winthers Plads ændres fra Solbjerg Plads til det kommende nye byrum bag Frederiksberg Rådhus.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen og Balder Mørk Andersen) stemte imod, idet man ønskede, at en anden central plads opkaldes efter John Winther, f.eks. pladsen foran Codanhus.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt lokationen for John Winthers Plads ændres fra Solbjerg Plads til det kommende nye byrum bag Frederiksberg Rådhus.

Sagsfremstilling

I forbindelse med by- og miljøudvalget behandling af sagen omkring borgerdialog vedrørende pladsen bag rådhuset den 14. september 2020, blev der spurgt til muligheden for, at det kommende byrum eventuelt kunne navngives John Winthers Plads.

Aktuelt om navngivning efter John Winther

Kommunalbestyrelsen besluttede den 26. august 2019, at der skulle arbejdes for, at den centrale del af Solbjerg Plads søges omdøbt til John Winthers Plads.

Byrummet ejes fortrinsvist af Frederiksberg Kommune, idet den nordligste del ejes af Copenhagen Business School, der efterfølgende har godkendt navneforslaget. Et mindre område mod øst ejes af Frederiksberg Centret, der tilsvarende har godkendt navneændringen.

Byrummet Solbjerg Plads blev i løbet af sommeren og efteråret 2019 suppleret med nogle store cykelparkeringscirkler, fortrinsvist til metrobrugere og CBS studerende. Belægningsarbejderne her skulle afsluttes før det kunne forsvares at gennemføre selve navngivningen. Man besluttede derfor at udskyde navngivningen til foråret 2020, hvor der kunne planlægges en festligt navngivningsseance med deltagelse af mange borgere.

Som bekendt har Corona-situationen desværre betydet aflysning og udskydelse af mange planlagte events og fejringar landet over, og navngivningen efter John Winther er derfor også blevet udskudt - foreløbigt på ubestemt tid.

Frederiksberg Kommunes budgetaftale for 2021 og 2022 indeholder betydelige investeringer i en ny pladسدannelse vest for rådhuset, hvor der ovenpå en ny parkeringskælder etableres et helt nyt grønt byrum med fokus på lege- og opholdsarealer, udeservering, springvand samt kunst-, kultur- og markedsfunktioner.

På denne baggrund, og på baggrund af forespørgslen i by- og miljøudvalget om eventuel ændring af lokation for John Winthers Plads, kunne det være nærliggende, at det planlagte nye og opgraderede byrum bag rådhuset navngives John Winthers Plads, når det står færdigt.

By- kultur- og miljøområdets vurdering:

Navngivning efter tidligere borgmester John Winther, der gennem sit mangeårige virke for Frederiksberg har betydet så meget for byen, har fordret, at der skulle findes en passende, betydningsfuld lokalitet til navngivningen. Byrummet Solbjerg Plads kunne være en god mulighed, men på grund af nærheden til Rådhuset, vurderer By- kultur- og miljøområdet, at det kommende byrum vest for rådhuset også kunne være oplagt til navngivning efter John Winther. Forvaltningen anbefaler derfor, at lokationen for John Winthers Plads ændres til det nye byrum vest for rådhuset.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, m, k

Punkt 344: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om øget biodiversitet i grønnegården på rådhuset

04.01.00-G01-246-20

Resume

Rådmand Balder Mørk Andersen har stillet forslag om øget biodiversitet i Grønnegården på rådhuset. Forslaget ligger i god tråd med arbejdet med begrønning og øget biodiversitet på Frederiksberg og kan indgå i udmøntningen af den i budgettet afsatte pulje til begrønning og øget biodiversitet. Imidlertid pågår undersøgelser af, hvorvidt det er muligt at overdække Grønnegården for at benytte området til administrationslokaler. Udvalget skal tage stilling til, hvorvidt forslaget om øget biodiversitet i grønnegården på rådhuset skal tiltrædes.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslaget om, at der f.eks. via plantning af blomster iværksættes tiltag i grønnegården, der i bedre grad tilgodeser biodiversiteten, tiltrædes, idet forvaltningen anmodes om at udarbejde et konkret forslag til at øge biodiversiteten i gården samt åbne den og gøre den mere inviterende til ophold.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt forslaget om, at der f.eks. via plantning af blomster iværksættes tiltag i grønnegården, der i bedre grad tilgodeser biodiversiteten tiltrædes.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 24. august 2020 følgende forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om øget biodiversitet i Grønnegården på rådhuset.

"SF foreslår, at der fx via plantning af blomster iværksættes tiltag i grønnegården, der i bedre grad tilgodeser biodiversiteten.

Begrundelse:

Grønnegården på rådhuset fremstår i dag primært som en lidt trist græsplæne, der kontinuerligt holdes kortklippet af en selvkørende græsslåmaskine. På sin vis burde dette rum fremstå som et symbol på kommunens grønne ambitionsniveau. Mon ikke at det da kan gøres lidt bedre end i dag. SF har intet imod, at nye grønne tanker kombineres med en nytænkning af rummet med plads til fx at holde mindre møde, sidde og samtale, eller koble af for en stund."

Bemærkninger til forslaget

Frederiksberg Kommune er allerede godt i gang med at øge biodiversiteten rundt omkring på offentlige arealer for eksempel ved at plante bivenlige blomsterblandinger i midterrabatter med videre. Derudover er der i Budgetaftale 2021-22 afsat en pulje til at øge bynatur og biodiversitet på Frederiksberg de næste fire år.

Grønnegården fremstår allerede i dag grøn og der er mange elementer, der fremmer biodiversiteten, herunder:

- Rådhusvinen, der både blomstre og sætter frugter. Udover at være levested for en række insekter, giver blomsterne og frugterne næring til insekter og fugle.
- Asketræet bidrager som levested for insekter, bakterier, svampe, fugle og andre dyr, som gør brug af træet. Asketræet blomstrer også og giver i den periode næring til bier m.v. I jorden er der også et mylder af liv, herunder svampeliv. Endelig medvirker træet til binding af CO₂.
- Buske og krat rundt om bygningen bidrager til fugtige levesteder i bunden. Særligt cotoneasterbuskene giver ved sin blomstring føde til bierne og ved bærsætningen føde til fuglene i vinterhalvåret, hvor der er observeret blandt andet silkehaler.
- Løgplænen bidrager under blomstringen i foråret som en vigtig fødekæde for bier m.v.
- Den korte græsplæne bidrager ikke i sig selv til stor biodiversitet.

Forskningen viser, at variation i de fysiske rammer er meget vigtig i forhold til at skabe gode rammer for biodiversiteten. Jo flere forskellige levesteder der kan præsentere, des mere forskelligartet liv vil der være mulighed for. Det kan være variation i sol og skygge, tørt eller fugtigt, kort og langt græs, mange forskellige blomstrende træer, buske og urter mv. Forslaget om øget biodiversitet i Grønnegården passer fint ind i arbejdet med udmøntning af ovennævnte midler, og forvaltningen foreslår derfor, at forslaget inddrages i forbindelse med udmøntningen af puljen Bynatur og biodiversitet, heri vil der også kan indtænkes muligheder for afholdelse af møder, ophold m.v. Da Grønnegården er et forholdsvis lukket område, skal det forud undersøges, hvor meget en anden beplantning og drift vil kunne bidrage til øget biodiversitet.

generelt. Forvaltningen vil i forbindelse med den kommende udmøntning af puljen Bynatur og biodiversitet foreslå, at der inddrages eksperter indenfor biodiversitet, som kan være med til at afklare dette.

Opmærksomheden henledes på, at der i henhold til Budgetaftale 2021-22 er iværksat en undersøgelse af, hvorvidt det er muligt at overdække Grønnegården og benytte arealerne til administrationslokaler. Ændringer i plantevalg og drift med henblik på at øge biodiversiteten bør derfor afvente denne undersøgelse, således at der ikke anvendes midler hertil, hvis Grønnegården på sigt overdækkes.

By-, kultur- og miljørådets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at det vil være i god tråd med kommunens ambitioner om at skabe mere bynatur og biodiversitet på Frederiksberg at øge biodiversiteten i Grønnegården på rådhuset. Iværksættelse af konkrete initiativer bør imidlertid afvente en endelig beslutning om Grønnegårdens fremtidige anvendelse. Forvaltningen finder derfor, at forslaget kan tiltrædes, idet det indtænkes i udmøntningen af puljen til at øge bynatur og biodiversitet.

Økonomi

Forslaget kan indtænkes i den allerede afsatte pulje til begrønning og øget biodiversitet.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, m, k

Punkt 345: Forslag til Kommuneplan 2021 - Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling

01.02.03-P15-2-20

Resume

Forslag til Kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling fremlægges med henblik på drøftelse og høringssvar frem mod behandling i magistraten. Forslaget er en delvis revision af Kommuneplan 2017. Emnerne for revisionen er: Forslag til boligpolitiske principper, trafikstrukturer, byudviklingsområder, bevaring, miljø og klima, styrkelse af det grønne og levende handels- og byliv.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at arrangere et særskilt møde om sagen.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, drøftes i fagudvalgene med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering på forslag til kommuneplan 2021.

Sagsfremstilling

By- og miljøudvalget udsatte den 9. november sagen, idet udvalget ønskede en række spørgsmål belyst. Spørgsmål og svar samt forslag til ændringer fremgår af bilag 10.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog i juni 2020 Frederiksbergstrategien og besluttede samtidig en delvis revision af Kommuneplan 2017. Kommuneplanen skal ifølge planloven hvert fjerde år delvist revideres eller fuldt revideres. Forslag til Kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling tager afsæt i Frederiksbergstrategiens temaer Byen i Byen, Klimaby nu og i fremtiden, Byen for alle og Vidensbyen. Planen er vægtet væsentligt på, at Frederiksberg udvikles som en bæredygtig by med afsæt i FN's 17 verdensmål og i de politikker og strategier, samt landsplaner og lovgivning, der er kommet til siden 2017. Forslag til kommuneplan 2021 er vedhæftet sin fulde længde som bilag 7, 8 og 9.

I relation til blandt andet den miljømæssige bæredygtighed er der i løbet af de kommende år flere kommunale planer, samt mulige lovændringer på vej, som kan have betydning for de rammer og retningslinjer, der kan stilles i en kommuneplan. Derfor foreslår forvaltningen, at der i arbejdet med kommuneplanen introduceres temaplaner. Temaplaner giver mulighed for en mere løbende indarbejdelse af større ændringer, der inden for specifikke temaer har indflydelse på emner i kommuneplanen. Før disse tematillæg udarbejdes, indhentes idéer og forslag fra borgere og byens aktører - en såkaldt forudgående høring, og planerne følger de normale procedurer for kommuneplanlægning, med politiske vedtagelse, høringer mv.

Kommuneplanens inddeling

Hovedstruktur

Her findes de overordnede mål for udviklingen og brugen af kommunens areal. Hovedstrukturen viser kommunalbestyrelsens afvejning af interesser, når Frederiksberg skal udvikles.

I forslag til Kommuneplan 2021 er der ud over ændringer inden for de emner, der er beskrevet nedenfor og i vedhæftede ændringskema, arbejdet med at gøre strukturen mere læsevenlig og teksten er relateret til FN's verdensmål.

Retningslinjer

Disse udgør grundlaget for kommunens administration efter planloven og andre love. Retningslinjerne oplyser, hvilke hensyn Frederiksberg Kommune vil lade indgå i afvejningen af en ansøgning om tilladelse eller dispensation til byggeri. I forslag til Kommuneplan 2021 er retningslinjer og rammer sat sammen i et samlet dokument. Dette er gjort for at lette administrationen efter planen og give eksterne aktører et bedre overblik over grundlag for den fysiske udvikling på Frederiksberg

Rammer

Rammer viser, hvordan kommuneplanen gennem lokalplanlægningen påvirker bygge- og anvendelsesmuligheder generelt og i de enkelte områder. Rammerne er specifikke regler, der ligger til grund for lokalplanlægningen og lokalplaner kan ikke stride imod disse regler. De indgår også i kommunens vurdering af ansøgninger om byggetilladelse, når der ikke er lokalplan, og et projekt ikke kræver lokalplan.

Som beskrevet ovenfor er rammer og retningslinjer sat sammen i forslag til kommuneplan 2021. Herudover er der tilføjet temaopslag, som underbygger og uddyber forståelsen af de enkelte rammer. Temaopslagene handler om kvalitet i opholdsarealer, byudviklingens kategorier og detaljering i lokalplaner.

Redegørelse

Indeholder baggrundsviden og danner grundlag for forståelse af kommuneplanens bestemmelser.

Ændringer fra Kommuneplan 2017 til forslag til kommuneplan 2021

Nedenfor beskrives ændringer inden for de beskrevne emner for revisionen. En uddybet forklaring og beskrivelse findes i bilag 1 "Emneinddelt ændringsnotat". Detaljerede ændringer for specifikke rammer kan ses i bilag 4 og for rammer og retningslinjer i bilag 2. Desuden hører der sammen med ændringerne et større forarbejde med en række baggrundsnotater, som kan ses i bilag 3.

Implementering af forslag til boligpolitiske principper

Kommuneplan 2021 implementerer forslaget til de boligpolitiske principper, som de er fremlagt for magistraten, med en boligpolitik som del af hovedstrukturen og ved ændringer i rammer og retningslinjer for parkeringskrav til boliger, opholdsarealer, boligstørrelser, boligtilvækstprincipper, retningslinjer og principper for krav om almene boliger. Grundlaget for forslaget til de boligpolitiske principper er, at nye boliger ikke er et mål i sig selv og at fastholde og udvikle Frederiksberg som en blandet by.

- Parkeringskrav til boliger

I kommuneplanen sænkes parkeringskravet til alle boligformer. Der indføres en trappemodel for familieboliger og for kollegie, studie- og ungdomsboliger. Særlige boformer sænkes til 1 pr. 200 m² samt mulighed for konkret vurdering, og pleje- og ældreboliger sænkes til 1 pr. 400 m². Der indføres krav om, at hver 10. cykelparkeringsplads til boligbyggeri skal etableres som parkeringsplads til særligt pladskrævende cykler og at der i lokalplaner kan stilles krav om, at en andel af bilparkeringspladserne forberedes eller forsynes med el til opladning af elbiler. For yderligere uddybning se bilag 1 "Parkeringskrav til boliger", samt bilag 2 under boliger generelt og bilag 3 under parkering.

- Opholdsarealer

Opholdsarealer er vigtige for attraktiviteten af en bolig og er også i mange tilfælde med til at bidrage til nye rekreative arealer for lokalområdet. De skal være af høj kvalitet og det er i ligeså høj grad indholdet og indretningen af opholdsarealet som dets størrelse, det handler om. Opholdsnormerne forslås i hovedreglen ikke nedsat, men er præciseret og uddybet for at sikre høj kvalitet i alle projekter og skabe større fleksibilitet i forhold til konkrete vurderinger. Se bilag 1 og 3 "Opholdsarealer" og bilag 2 under "Boliger".

- Boligstørrelse

De boligpolitiske principper peger på en nedjustering af krav til boligstørrelser. Den gennemsnitlige boligstørrelse sænkes derfor fra mindst 100 m² til mindst 95 m², og minimumsstørrelsen sænkes fra mindst 65 m² til mindst 55 m². se bilag 1 for boligstørrelser og bilag 2 for boliger generelt.

- Boligtilvækstprincipper

Boligtilvækstprincipperne er ændret, så det vægtes, at nye boliger ikke er et mål i sig selv. De udvides desuden med fokus på kvalitet af de bolignære opholdsarealer, halv- og helt offentlige uderum med leg og aktivitetsmuligheder samt grønne forbindelser i byens rum. Fokus på klima- og bæredygtighedshensyn indarbejdes også som en vigtig parameter. Se bilag 3 "Boligtilvækstprincipper".

- Fællesarealer

For at understøtte fællesskaber og attraktion for familier fastsættes for de enkelte boligtyper (familieboliger, pleje- og ældreboliger, kollegie-, studie- og ungdomsboliger og særlige boformer) specifikke krav til indendørs fællesarealer. Se bilag 1 "Fællesarealer" og under boliger generelt i bilag 2.

- Krav om almene boliger

De af kommunalbestyrelsen vedtaget kriterier for krav om 25% almene er indarbejdet. Se bilag 2 under "Almene boliger".

Ændrede trafikstrukturer og udbygning af metronet

I forslaget til Kommuneplan 2021 introduceres nye initiativer vedrørende trafik og transport. Trafik og transport er et vigtigt ben i en bæredygtig udvikling af byen og er derfor også et felt, der har været arbejdet med og fremadrettet vil blive arbejdet meget med blandt andet i forbindelse med den kommende mobilitetsplan. I kommuneplan 2021 implementeres en række foreløbige emner, vedrørende parkering, fodgængere, metro, delebiler og elbiler, men der er lagt op til en evt. temaplan i sammenhæng med andre planer, til kommuneplanen når mobilitetsplanen forelægges. Se bilag 1 "Trafik"

Opdatering af Byudviklingsområder

Byudviklingsområder opdateres i henhold til Frederiksbergstrategien. Byudviklingsområderne har forskellig karakter, hvor nogle af dem giver mulighed for bebyggelse andre er mere rekreativ og områdeudviklingsmæssige karakter. Det er vægtes, at nye boliger ikke er et mål i sig selv, og der er lagt op til at lave rammeændringer, der sænker mulighed for bebyggelse på rammeområderne Bispeengbuen, campusområder og Nordens Plads. Se bilag 1 vedrørende de enkelte Byudviklingsområder Bilag 4 "Ændringer af specifikke rammer"

Bevaring

Der lægges op til en styrkelse af bevaring af de særlige værdier i flere af Frederiksbergs kvarterer og af udpegede bygninger. Se bilag 1 og 2 under "Bevaring"

Miljø og klima

I forslag til Kommuneplan 2021 er under miljø og klima implementeret emnerne varmeøeffekt, naturbeskyttelsesområder, biofaktor, de blå strukturer og affaldshåndtering. Se bilag 1 "Miljø og klima" og bilag 2 under "Grønne områder og

beplantning" og Rammer og retningslinjer (Bilag 8) for Grønt Danmarkskort. Der er, som tidligere beskrevet, flere planer på vej og der lægges op til en mulig temaplan, der implementerer nye tiltag, som et tillæg til kommuneplanen.

Stationsnærhed

Der har i tidligere kommuneplaner været skelnet mellem stationsnære kerneområder og områder indenfor en gangafstand på 600 m. Jf. landsplandirektiv (Fingerplan 2019) kan stationsnære kerneområder udpeges med udgangspunkt i 600 meters gåafstand.

Der lægges op til, at de to figurer lægges sammen, så regler om lokalisering af byfunktioner med intensiv karakter gælder for det samlede område. I praksis betyder det, at bilparkeringskrav for bebyggelse til erhvervs, institutions- og undervisningsformål i et større område end i dag efter en konkret vurdering kan nedsættes til 1 pr. 100 m² for erhverv og 1 pr. 200 m² for institutions- og undervisningsformål. Logikken er, at lokalisering i de stationsnære kerneområder skal bidrage til en trafikal adfærd, hvor væsentlige flere benytter kollektiv transport.

Styrke det grønne

Frederiksbergs sammenhængende struktur er tydeliggjort og styrket i forslag til Kommuneplan 2021. Der er indført et nyt stilleområde ved Søfronsparken og Den grønne sti indgår nu på det grønne strukturkort. Der er tilføjet retningslinjer og generelle rammer der skal styrke grønne tiltag som grønne tage og -vægge, biodiversitet, hjemmehørende og insektvenlig beplantning (og drift) af ubebyggede arealer. Se bilag 2 "Grøn struktur"

Levende handels- og byliv

Der er i forbindelse med kommuneplanarbejdet blevet udarbejdet en detailhandelsanalyse, som har en række anbefalinger, der kan arbejdes med for at styrke Frederiksbergs handelsliv. Mange af dem kan ikke løftes direkte i kommuneplanen, men bæres videre i den kommende erhvervsstrategi.

Undersøgelsen viser, at Frederiksbergs handelsliv relativt set klarer sig godt og der er kun lagt op til små justeringer i handelsstrukturen. Se bilag 1 "Detailhandel" samt bilag 5 "Detailhandelsanalyse"

Miljøscreening

Forvaltningen har foretaget en screening af planforslaget i henhold til lovekendtgørelse 1225 af 25/10/2018 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), og har vurderet, at der ikke skal udarbejdes en miljøvurdering, idet en realisering af planen ikke vurderes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Se bilag 6 "Miljøscreening".

Proces

Forslag til kommuneplanen bygger på Frederiksbergstrategien. Processen omkring Frederiksbergstrategien, herunder høringssvarene har været taget med i overvejelserne omkring ændringer i forslag. Når forslaget er politisk vedtaget i kommunalbestyrelsen sendes forslaget i høring i 8 uger. I forbindelse med høringen vil der være en bredere inddragelse af borgere, aktører og virksomheder på Frederiksberg. Når høringen er afsluttet behandles høringssvarene, planen justeres, hvorefter den sendes til endelig vedtagelse i udvalg, magistrat og kommunalbestyrelse.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

(AUU, BEU, BMU, BU, KFU, SU, SFU, UU, ÆOU)

Historik

Indstilling 9. november 2020, pkt. 106:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, drøftes i fagudvalgene med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering på forslag til kommuneplan 2021.

Beslutning fra Børneudvalget 2018-21, 9. november 2020, pkt. 106:

Børneudvalget

1. drøftede forslag til kommuneplan 2021 og havde ingen yderligere bemærkninger.

Indstilling 9. november 2020, pkt. 137:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, drøftes i fagudvalgene med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering på forslag til kommuneplan 2021.

Beslutning fra Undervisningsudvalget_2018-21, 9. november 2020, pkt. 137:**Indstilling 9. november 2020, pkt. 324:**

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, drøftes i fagudvalgene med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering på forslag til kommuneplan 2021.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 9. november 2020, pkt. 324:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 9. november 2020, pkt. 87:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, drøftes i fagudvalgene med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering på forslag til kommuneplan 2021.

Beslutning fra Bolig- og Ejendomsudvalget 2018-21, 9. november 2020, pkt. 87:

Bolig- og Ejendomsudvalget vedtog at fremsende de bemærkninger, med tilhørende mindretal, udvalget fremsatte i forbindelse med behandlingen af de boligpolitiske principper, som høringssvar til magistraten.

Indstilling 9. november 2020, pkt. 124:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, drøftes i fagudvalgene med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering på forslag til kommuneplan 2021.

Beslutning fra Kultur og Fritidsudvalget_2018-21, 9. november 2020, pkt. 124:

Kultur- og Fritidsudvalget drøftede forslag til kommuneplan 2021 - Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling og afgave bemærkning om, at det bør fremhæves, at bibliotekerne og kulturinstitutionerne spiller vigtig rolle i lokalområderne på Frederiksberg.

Indstilling 9. november 2020, pkt. 82:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, drøftes i fagudvalgene med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering på forslag til kommuneplan 2021.

Beslutning fra Ældre- og Omsorgsudvalget 2018-21, 9. november 2020, pkt. 82:

Ældre- og omsorgsudvalget drøftede forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten, og tog sagen til efterretning.

Indstilling 9. november 2020, pkt. 56:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, drøftes i fagudvalgene med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering på forslag til kommuneplan 2021.

Beslutning fra Sundheds- og Forebyggelsesudvalget 2018-21, 9. november 2020, pkt. 56:

Sundheds- og forebyggelsesudvalget drøftede forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten.

Indstilling 9. november 2020, pkt. 77:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller,

1. at forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, drøftes i fagudvalgene med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering på forslag til kommuneplan 2021.

Beslutning fra Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget 2018-21, 9. november 2020, pkt. 77:

Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget drøftede forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten.

Beslutning fra Socialudvalget 2018-21, 9. november 2020, pkt. 77:

Socialudvalget drøftede forslag til kommuneplan 2021 – Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling, med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i magistraten.

Bilag

Bilag 1 Emneinddelt ændringsnotat

Bilag 2_ny Ændringsskema_Generelle rammer og retningslinjer 2017 vs. 2021

Bilag 3 Forarbejder til kommuneplan 2021

Bilag 4 Forslag til ændringer af specifikke rammer

Bilag 5 Detailhandelsanalyse

Bilag 6 MiljøscreeningForslag KP21 Frederiksberg.pdf

Bilag 7 Kommuneplan2021_13

Bilag 8 Rammer_Retningslinjer_KP 2021_opslag

Bilag 9 Redegørelse KP2021

Bilag 10 besvarelse af spørgsmål fra BMU 9. november_n

Bilag 11 bilparkeringsnormer i andre byer